

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่องการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวของเกษตรกร ในจังหวัดพัทลุง ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการบรรยายประกอบตาราง ดังนี้

- ตอนที่ 1 ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร
- ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตข้าวของเกษตรกร
- ตอนที่ 3 การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวของเกษตรกร
- ตอนที่ 4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวของเกษตรกร
- ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการผลิตข้าวของเกษตรกร

ตอนที่ 1 ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

การศึกษาปัจจัยพื้นฐานของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในจังหวัดพัทลุง เป็นการศึกษาปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกร

1.1.1 ปัจจัยทางสังคมของเกษตรกร

ปัจจัยทางสังคมของเกษตรกรได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเกษตร การดำรงตำแหน่งทางสังคม จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ประสบการณ์ในการทำนา ประสบการณ์ในการฝึกอบรมด้านการเกษตร การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร แหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารการผลิตข้าว ดังตารางที่ 4.1 – 4.2

ตารางที่ 4.1 ปัจจัยทางสังคมของเกษตรกร

ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	S.D.
1. เพศ						
ชาย	126	39.6				
หญิง	192	60.4				
2. อายุ (ปี)						
			25	78	52.17	10.103
น้อยกว่า 41	37	11.6				
41-50	106	33.3				
51-60	109	34.3				
มากกว่า 60	66	20.8				
3. ระดับการศึกษา						
ไม่ได้รับการศึกษา	2	0.6				
ประถมศึกษา	219	68.9				
มัธยมศึกษาตอนต้น	41	12.9				
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ ปวช.	47	14.8				
อนุปริญญา/ปวส. ปริญญาตรี	7	2.2				
	2	0.6				
4. การเป็นสมาชิกกลุ่ม						
ไม่เป็น	38	11.9				
เป็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	280	88.1				
กลุ่มลูกค้า ธ.ก.ส.	152	47.8				
กลุ่มเกษตรกร	150	47.2				
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	69	21.7				
กลุ่มส่งเสริมอาชีพ	56	17.6				
กลุ่มสหกรณ์การเกษตร	50	15.7				
กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	29	9.1				

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

n=318					
ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย S.D.
5. การดำรงตำแหน่งทางสังคมในชุมชน					
ไม่เป็น	224	70.4			
เป็น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	94	29.6			
อาสาสมัครสาธารณสุข	56	17.6			
อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน	29	9.1			
กำนัน/ผญ./ผช.ผญ.	20	6.3			
ประธานกลุ่มอาชีพ	16	5.0			
6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)					
			1	9	4.24 1.451
1 - 2	43	13.5			
3 - 4	140	44.0			
5 - 6	121	38.1			
มากกว่า 6	14	4.4			
7. ประสบการณ์ในการทำงาน (ปี)					
			1	60	26.18 12.110
น้อยกว่า 11	43	13.5			
11 - 20	84	26.4			
21 - 30	103	32.4			
มากกว่า 30	88	27.7			

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

		n=318				
	ประเด็น	จำนวน(ราย) ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	S.D.
8. ประสบการณ์ในการเข้ารับ						
การฝึกอบรมด้านการเกษตร						
(ครั้ง/ปี)						
	ด้านการทำนา		1	6	1.75	0.841
	1	134	42.1			
	2	152	47.8			
	มากกว่า 2	32	10.1			
	ด้านการเกษตรอื่นๆ (n=160)		1	10	1.86	1.281
	1	81	50.6			
	2	47	29.4			
	มากกว่า 2	32	20.0			
9. การติดต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริม						
การเกษตร (ภาครัฐ)						
	ได้รับการติดต่อ	318	100.0			
	โดยวิธี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)					
	การประชุม	272	85.5			
	การฝึกอบรม	169	53.1			
	การเยี่ยมชมแปลงเกษตรกร	118	37.1			
	การติดต่อที่สำนักงาน	71	22.3			
	การติดต่อทางโทรศัพท์	32	10.1			

จากตารางที่ 4.1 แสดงให้เห็นปัจจัยทางสังคมของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในจังหวัดพัทลุง ดังนี้

1. เพศ พบว่าเกษตรกรร้อยละ 60.4 เป็นเพศหญิง และร้อยละ 39.6 เป็นเพศชาย
2. อายุ พบว่าเกษตรกรร้อยละ 34.3 มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี รองลงมาร้อยละ 33.3 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 20.8 มีอายุมากกว่า 60 ปี และร้อยละ 11.6 มีอายุน้อยกว่า 41 ปี โดยเกษตรกรมีอายุสูงสุด 78 ปี ต่ำสุด 25 ปี เฉลี่ย 52.17 ปี
3. ระดับการศึกษา พบว่าเกษตรกรร้อยละ 68.9 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา รองลงมาร้อยละ 14.8 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 12.9 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 2.2 จบการศึกษาระดับอนุปริญญา/ปวส. และร้อยละ 0.6 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีและไม่ได้รับการศึกษาเท่ากัน
4. การเป็นสมาชิกกลุ่ม/สถาบันเกษตรกร พบว่าเกษตรกรร้อยละ 88.1 เป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันเกษตรกร และอีกร้อยละ 11.9 ไม่ได้เป็นสมาชิกกลุ่มใด ประเภทกลุ่มที่เกษตรกรเป็นสมาชิกพบว่า เกษตรกรร้อยละ 47.8 เป็นสมาชิกกลุ่มลูกค้านาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) รองลงมาร้อยละ 47.2 เป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกร ร้อยละ 21.7 เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ร้อยละ 17.6 เป็นสมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ร้อยละ 15.7 เป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์การเกษตร และร้อยละ 9.1 เป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน
5. การดำรงตำแหน่งทางสังคมในชุมชน พบว่าเกษตรกรร้อยละ 29.6 มีตำแหน่งทางสังคมในชุมชน และร้อยละ 70.4 ไม่มีตำแหน่งทางสังคมในชุมชน โดยประเภทตำแหน่งทางสังคมในชุมชนพบว่าเกษตรกรร้อยละ 17.6 ดำรงตำแหน่งเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข ร้อยละ 9.1 ดำรงตำแหน่งอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ร้อยละ 6.3 ดำรงตำแหน่งกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และร้อยละ 5.0 ดำรงตำแหน่งประธานกลุ่มอาชีพ
6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน พบว่าเกษตรกรร้อยละ 44.4 มีสมาชิกในครัวเรือน 3 - 4 คน รองลงมาร้อยละ 38.1 มีสมาชิกในครัวเรือน 5 - 6 คน ร้อยละ 13.5 มีสมาชิกในครัวเรือน 1 - 2 คน และร้อยละ 4.4 มีสมาชิกในครัวเรือนมากกว่า 6 คน โดยเกษตรกรมีสมาชิกในครัวเรือนสูงสุด 9 คน ต่ำสุด 1 คน เฉลี่ย 4.24 คน
7. ประสบการณ์ในการทำงาน พบว่าเกษตรกรร้อยละ 32.4 มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 21 - 30 ปี รองลงมาร้อยละ 27.7 มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 30 ปี ร้อยละ 26.4 มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 11 - 20 และร้อยละ 13.5 มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 11 ปี โดยเกษตรกรมีประสบการณ์สูงสุด 60 ปี ต่ำสุด 1 ปี เฉลี่ย 26.18 ปี

8. ประสบการณ์ในการเข้ารับการฝึกอบรมด้านการเกษตร (ครั้ง/ปี) พบว่าเกษตรกร
 ร้อยละ 47.8 มีประสบการณ์ในการฝึกอบรมด้านการทำนา 2 ครั้ง รองลงมาร้อยละ 42.1
 มีประสบการณ์ในการฝึกอบรมด้านการทำนา 1 ครั้ง และร้อยละ 10.1 มีประสบการณ์ในการ
 ฝึกอบรมด้านการทำนา มากกว่า 2 ครั้ง โดยเกษตรกรมีประสบการณ์ในการฝึกอบรมสูงสุด 6 ครั้ง
 ต่ำสุด 1 ครั้ง เฉลี่ย 1.75 ครั้ง สำหรับประสบการณ์การฝึกอบรมด้านการเกษตรอื่นๆ เกษตรกรร้อยละ
 50.6 เคยมีประสบการณ์ 1 ครั้ง รองลงมาร้อยละ 29.4 เคยมีประสบการณ์ 2 ครั้ง และร้อยละ 20
 เคยมีประสบการณ์มากกว่า 2 ครั้ง โดยเกษตรกรมีประสบการณ์ในการฝึกอบรมสูงสุด 10 ครั้ง
 ต่ำสุด 1 ครั้ง เฉลี่ย 1.86 ครั้ง

9. การติดต่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร พบว่าเกษตรกรร้อยละ 100 ได้รับการ
 ติดต่อจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร โดยเกษตรกรส่วนใหญ่ร้อยละ 85.5 ติดต่อด้วยวิธีการประชุม
 รองลงมาร้อยละ 53.1 ติดต่อด้วยวิธีการฝึกอบรม ร้อยละ 37.1 40 ติดต่อด้วยวิธีการเยี่ยมเยียนแปลง
 เกษตรกร ร้อยละ 22.3 ติดต่อด้วยวิธีการติดต่อที่สำนักงาน และร้อยละ 10.1 ติดต่อด้วยวิธีการติดต่อ
 ทางโทรศัพท์

ตารางที่ 4.2 แหล่งและระดับการได้รับความรู้เกี่ยวกับการผลิตข้าว

n = 318

แหล่งความรู้	ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร					\bar{X} (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	5	4	3	2	1			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1. สื่อบุคคล						3.10 (1.065)	ปานกลาง	1
เจ้าหน้าที่ภาครัฐ	59 (18.6)	85 (26.7)	137 (43.1)	28 (8.8)	9 (2.8)	3.49 (0.985)	มาก	1
เพื่อนบ้าน	18 (5.7)	142 (44.7)	102 (32.1)	42 (13.2)	14 (4.4)	3.34 (0.932)	ปานกลาง	2
ผู้นำท้องถิ่น	62 (19.5)	65 (20.4)	117 (36.8)	36 (11.3)	38 (11.9)	3.24 (1.234)	ปานกลาง	3
ประชาชนกลุ่ม	33 (10.4)	75 (23.6)	119 (37.4)	66 (20.8)	25 (7.9)	3.08 (1.082)	ปานกลาง	4
เจ้าหน้าที่เอกชน	9 (2.8)	37 (11.6)	93 (29.2)	89 (20.8)	90 (28.3)	2.33 (1.092)	น้อย	5
2. สื่อมวลชน						2.57 (1.092)	น้อย	2
โทรทัศน์	61 (19.2)	97 (30.5)	67 (21.1)	74 (23.3)	19 (6.0)	3.34 (1.198)	ปานกลาง	1
หอกระจายข่าว	85 (26.7)	72 (22.6)	65 (20.4)	51 (16.0)	45 (14.2)	3.32 (1.388)	ปานกลาง	2
วิทยุ	23 (7.2)	72 (22.6)	66 (20.8)	100 (31.4)	57 (17.9)	2.70 (1.209)	น้อย	3
เอกสารสิ่งพิมพ์	7 (2.2)	50 (15.7)	79 (24.8)	122 (38.4)	60 (18.9)	2.44 (1.036)	น้อย	4
หนังสือพิมพ์	12 (3.8)	29 (9.1)	60 (18.9)	144 (45.3)	73 (23.0)	2.25 (1.030)	น้อย	5
เว็บไซต์	2 (0.6)	5 (1.6)	12 (3.8)	66 (20.8)	233 (73.3)	1.36 (0.690)	น้อยที่สุด	6

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

n = 318

แหล่งความรู้	ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร					\bar{X} (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	5 จำนวน (ร้อยละ)	4 จำนวน (ร้อยละ)	3 จำนวน (ร้อยละ)	2 จำนวน (ร้อยละ)	1 จำนวน (ร้อยละ)			
3. สื่อกิจกรรม						2.55 (1.206)	น้อย	3
การอบรม	41 (12.9)	85 (26.7)	112 (35.2)	51 (16.0)	29 (9.1)	3.18 (1.131)	ปานกลาง	1
งานวันเกษตร	16 (5.0)	32 (10.1)	83 (26.1)	95 (29.9)	92 (28.9)	2.32 (1.142)	น้อย	2
ศึกษาดูงาน	35 (11.0)	21 (6.6)	44 (13.8)	79 (24.8)	139 (43.7)	2.16 (1.345)	น้อย	3
เฉลี่ยรวม						2.74 (1.206)	น้อย	

หมายเหตุ	ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร
	4.21 - 5.00	มากที่สุด
	3.41 - 4.20	มาก
	2.61 - 3.40	ปานกลาง
	1.81 - 2.60	น้อย
	1.00 - 1.80	น้อยที่สุด

จากตารางที่ 4.2 แหล่งและระดับการได้รับความรู้เกี่ยวกับการผลิตข้าวจากแหล่งต่างๆ ของเกษตรกร พบว่า เกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่างๆ ในภาพรวมระดับน้อย ($\bar{X} = 2.74$) และจากแหล่งต่างๆ เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ สื่อบุคคล ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.10$) สื่อมวลชน ระดับน้อย ($\bar{X} = 2.57$) และสื่อกิจกรรม ระดับน้อย ($\bar{X} = 2.55$)

ด้านสื่อบุคคล ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารของเกษตรกรอยู่ในระดับมาก 1 แหล่ง คือ เจ้าหน้าที่ภาครัฐ ($\bar{X} = 3.49$) ในระดับปานกลาง 3 แหล่ง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่

เพื่อนบ้าน ($\bar{X} = 3.34$) ผู้นำท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.24$) และประธานกลุ่ม ($\bar{X} = 3.08$) และในระดับน้อย 1 แห่ง คือ เจ้าหน้าที่ภาคเอกชน ($\bar{X} = 2.33$)

ด้านสื่อมวลชน ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารของเกษตรกรอยู่ในระดับปานกลาง 3 แห่ง เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ โทรทัศน์ ($\bar{X} = 3.34$) หอกระจายข่าว ($\bar{X} = 3.32$) และวิทยุ ($\bar{X} = 2.70$) อยู่ในระดับน้อย 2 แห่ง ได้แก่ เอกสารสิ่งพิมพ์ ($\bar{X} = 2.44$) และหนังสือพิมพ์ ($\bar{X} = 2.25$) และอยู่ในระดับน้อยที่สุด 1 แห่ง คือ เว็บไซต์ ($\bar{X} = 1.36$)

ด้านสื่อกิจกรรม ระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารของเกษตรกรอยู่ในระดับปานกลาง 1 แห่ง คือ การอบรมให้ความรู้ ($\bar{X} = 3.18$) และในระดับน้อย 2 แห่ง ได้แก่ งานวันเกษตรกร ($\bar{X} = 2.32$) และการศึกษาดูงาน/ทัศนศึกษา ($\bar{X} = 2.16$)

1.1.2 ปัจจัยทางเศรษฐกิจของเกษตรกร

ปัจจัยทางเศรษฐกิจของเกษตรกร ได้แก่ จำนวนแรงงานในครัวเรือน จำนวนแรงงานจ้าง จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร จำนวนพื้นที่ทำนา รายได้จากการทำนา รายจ่ายจากการทำนา และแหล่งเงินทุน ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ปัจจัยทางเศรษฐกิจของเกษตรกร

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	S.D.	n=318
							(ราย)
1. จำนวนแรงงานภาคการเกษตร (คน)							
แรงงานสมาชิกในครัวเรือน (n=315)			1	5	2.26	0.864	
1	36	11.4					
2	205	65.1					
มากกว่า 2	74	23.5					
แรงงานจ้าง (n=73)			1	10	2.38	1.912	
1	22	30.1					
2	36	49.3					
มากกว่า 2	15	20.5					

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	S.D.
n = 318						
2. พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด (ไร่)			2	77	15.37	11.494
น้อยกว่า 11	134	42.1				
11-20	108	34.0				
มากกว่า 20	76	23.9				
พื้นที่เป็นของตนเอง						
ไม่มี	22	6.9				
มี	296	93.1	1	42	11.48	8.686
น้อยกว่า 11	173	58.4				
11-20	86	29.1				
มากกว่า 20	37	12.5				
พื้นที่เช่า						
ไม่มี	185	58.2				
มี	133	41.8	1	52	10.62	11.049
น้อยกว่า 11	93	69.9				
11-20	19	14.3				
มากกว่า 20	21	15.8				
พื้นที่อื่นๆ (ที่ทำฟรี ที่สาธารณประโยชน์)						
ไม่มี	304	95.6	1	17	5.79	4.441
มี	14	4.4				
1-3	6	42.9				
4-6	3	21.4				
มากกว่า 6	5	35.7				

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

n=318

ประเด็น	จำนวน (ราย)	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	S.D.
3. พื้นที่ทำงานทั้งหมด (ไร่)			1	60	9.60	9.192
น้อยกว่า 6	140	44.0				
6-10	86	27.0				
มากกว่า 10	92	28.9				
พื้นที่เป็นของตนเอง						
ไม่มี	53	16.7				
มี	265	83.3	1	25	6.25	4.179
น้อยกว่า 6	147	55.5				
6-10	90	34.0				
มากกว่า 10	28	10.6				
พื้นที่เช่า						
ไม่มี	198	62.3				
มี	120	37.7	1	52	10.92	11.270
น้อยกว่า 6	51	42.5				
6-10	33	27.5				
มากกว่า 10	36	30.0				
พื้นที่อื่นๆ (ที่ทำฟรี ที่สาธารณประโยชน์)						
ไม่มี	306	96.2	3	17	7.67	4.141
มี	12	3.8				
น้อยกว่า 6	5	41.7				
มากกว่า 6	7	58.3				

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

n = 318

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	S.D.
	(ราย)					
4. รายได้ในรอบปีที่ผ่านมา						
(2555) (บาท)						
รายได้จากการทำนาทั้งหมด			3,000	500,000	45,289.48	56,652.964
น้อยกว่า 10,001	50	15.7				
10,001 – 50,000	193	60.7				
มากกว่าหรือเท่ากับ 50,000	75	23.6				
รายได้จากภาคเกษตรอื่นๆ			1,500	330,000	65,853.90	66,198.189
(บาท) (n = 282)						
น้อยกว่า 20,001	76	27.0				
20,001 – 70,000	117	41.5				
มากกว่า 70,000	89	31.6				
รายได้นอกภาคเกษตร			1,500	300,000	54,936.57	53,625.345
(บาท) (n = 216)						
น้อยกว่า 20,001	74	34.3				
20,001 – 70,000	85	39.4				
มากกว่า 70,000	57	26.4				

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

n = 318

ประเด็น	จำนวน	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	S.D.
(ราย)						
5. รายจ่ายในรอบปีที่ผ่านมา						
(บาท)						
รายจ่ายจากการทำนาทั้งหมด			950	300,000	21,705.09	29,280.313
น้อยกว่า 5,001	49	15.4				
5,001 – 25,000	182	57.2				
มากกว่า 25,000	87	27.4				
รายจ่ายจากภาคเกษตรอื่นๆ			300	100,000	19,036.59	21,205.257
(บาท) (n = 252)						
น้อยกว่า 5,001	71	28.2				
5,001 – 25,000	129	51.2				
มากกว่า 25,000	52	20.6				
รายจ่ายนอกภาคเกษตร			1,000	300,000	62,954.17	57,625.181
(บาท) (n = 288)						
น้อยกว่า 20,001	65	22.6				
20,001 – 70,000	132	45.8				
มากกว่า 70,000	91	31.6				
6. แหล่งเงินเชื่อหรือเงินทุน						
ที่นำมาทำนา						
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)						
ของตนเอง						
ธ.ก.ส.	255	80.2				
กองทุนหมู่บ้าน	98	30.8				
ญาติพี่น้อง	58	18.2				
สหกรณ์	37	11.6				
การเกษตร	25	7.9				

จากตารางที่ 4.3 แสดงให้เห็นปัจจัยทางเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในจังหวัด พัทลุง ดังนี้

1. จำนวนแรงงานภาคการเกษตร แยกประเภทจำนวนแรงงาน ดังนี้

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่เป็นแรงงานภาคการเกษตร พบว่า เกษตรกรร้อยละ 65.1 มีแรงงานในครัวเรือน 2 คน รองลงมาร้อยละ 23.5 มีแรงงานในครัวเรือนมากกว่า 2 คน และ ร้อยละ 11.4 มีแรงงานในครัวเรือน 1 คน โดยมีแรงงานในครัวเรือนสูงสุด 5 คน ต่ำสุด 1 คน และมี แรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 2.26 คน

จำนวนแรงงานจ้าง พบว่าเกษตรกรร้อยละ 49.3 มีแรงงานจ้าง 2 คน รองลงมา ร้อยละ 30.1 มีแรงงานจ้าง 1 คน และร้อยละ 20.5 มีแรงงานจ้างมากกว่า 2 คน โดยมีแรงงานจ้าง สูงสุด 10 คน ต่ำสุด 1 คน และมีแรงงานจ้างเฉลี่ย 2.38 คน

2. พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด

พบว่าเกษตรกรร้อยละ 42.1 มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด น้อยกว่า 11 ไร่ รองลงมาร้อยละ 34.0 มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดระหว่าง 11 - 20 ไร่ และร้อยละ 23.9 มีพื้นที่ทำการเกษตรมากกว่า 20 ไร่ โดยมีพื้นที่สูงสุด 77 ไร่ ต่ำสุด 2 ไร่ และมีพื้นที่เฉลี่ย 15.37 ไร่ ซึ่งเกษตรกรมีพื้นที่เป็นของตนเอง พื้นที่เช่า และพื้นที่อื่นๆ (พื้นที่ทำฟรี พื้นที่สาธารณประโยชน์) ดังนี้

พื้นที่เป็นของตนเอง พบว่าเกษตรกรร้อยละ 93.1 มีพื้นที่เป็นของตนเองในการทำ การเกษตร โดยเกษตรกรร้อยละ 58.4 มีพื้นที่น้อยกว่า 11 ไร่ รองลงมาร้อยละ 29.1 มีพื้นที่ระหว่าง 11 - 20 ไร่ และร้อยละ 12.5 มีพื้นที่มากกว่า 20 ไร่ โดยมีพื้นที่สูงสุด 42 ไร่ ต่ำสุด 1 ไร่ และมีพื้นที่ เป็นของตนเองเฉลี่ย 11.48 ไร่

พื้นที่เช่า พบว่าเกษตรกรร้อยละ 41.8 ใช้พื้นที่เช่าในการทำการเกษตร โดยเกษตรกร ร้อยละ 69.9 มีพื้นที่น้อยกว่า 11 ไร่ ร้อยละ 14.3 มีพื้นที่ระหว่าง 11 - 20 ไร่ และร้อยละ 15.8 มีพื้นที่ มากกว่า 20 ไร่ โดยใช้พื้นที่เช่าสูงสุด 52 ไร่ ต่ำสุด 1 ไร่ และมีพื้นที่เช่าเฉลี่ย 10.62 ไร่

พื้นที่อื่นๆ (พื้นที่ทำฟรี พื้นที่สาธารณประโยชน์) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 4.4 ใช้พื้นที่อื่นๆในการทำการเกษตร โดยเกษตรกรร้อยละ 42.9 มีพื้นที่ระหว่าง 1 - 3 ไร่ รองลงมาร้อยละ 35.7 มีพื้นที่มากกว่า 6 ไร่ และร้อยละ 21.4 มีพื้นที่ระหว่าง 4 - 6 ไร่ โดยการใช้พื้นที่อื่นๆ สูงสุด 17 ไร่ ต่ำสุด 1 ไร่ และมีพื้นที่อื่นๆ เฉลี่ย 5.79 ไร่

3. **พื้นที่ทำนาทั้งหมด** พบว่าเกษตรกรร้อยละ 44.0 มีพื้นที่ทำนาทั้งหมดน้อยกว่า 6 ไร่ รองลงมาร้อยละ 28.9 มีพื้นที่ทำนาทั้งหมดมากกว่า 10 ไร่ และร้อยละ 27.0 มีพื้นที่ทำนาระหว่าง 6 – 10 ไร่ โดยมีพื้นที่สูงสุด 60 ไร่ ต่ำสุด 1 ไร่ และมีพื้นที่เฉลี่ย 9.60 ไร่ ซึ่งเกษตรกรมีพื้นที่เป็นของตนเอง พื้นที่เช่า และพื้นที่อื่นๆ (พื้นที่ทำฟรี พื้นที่สาธารณประโยชน์) ดังนี้

พื้นที่เป็นของตนเอง พบว่าเกษตรกรร้อยละ 83.3 มีพื้นที่เป็นของตนเองในการทำนา โดยเกษตรกรร้อยละ 55.5 มีพื้นที่น้อยกว่า 6 ไร่ รองลงมาร้อยละ 34.0 มีพื้นที่ระหว่าง 6 - 10 ไร่ และร้อยละ 10.6 มีพื้นที่มากกว่า 10 ไร่ โดยมีพื้นที่สูงสุด 25 ไร่ ต่ำสุด 1 ไร่ และมีพื้นที่เป็นของตนเองเฉลี่ย 6.25 ไร่

พื้นที่เช่า พบว่าเกษตรกรร้อยละ 37.7 ใช้พื้นที่เช่าในการทำนา โดยเกษตรกรร้อยละ 42.5 มีพื้นที่น้อยกว่า 6 ไร่ ร้อยละ 27.5 มีพื้นที่ระหว่าง 6 – 10 ไร่ และร้อยละ 30.0 มีพื้นที่มากกว่า 10 ไร่ โดยใช้พื้นที่เช่าสูงสุด 52 ไร่ ต่ำสุด 1 ไร่ และมีพื้นที่เช่าเฉลี่ย 10.92 ไร่

พื้นที่อื่นๆ (พื้นที่ทำฟรี พื้นที่สาธารณประโยชน์) พบว่าเกษตรกรร้อยละ 3.8 ใช้พื้นที่อื่นๆในการทำนาเกษตร โดยเกษตรกรร้อยละ 41.7 มีพื้นที่น้อยกว่า 6 ไร่ และร้อยละ 58.3 มีพื้นที่มากกว่า 6 ไร่ โดยการใช้พื้นที่อื่นๆสูงสุด 17 ไร่ ต่ำสุด 3 ไร่ และมีพื้นที่อื่นๆเฉลี่ย 7.67 ไร่

4. **รายได้ในรอบปีที่ผ่านมา(2555)** แบ่งเป็นรายได้จากการทำนาทั้งหมด รายได้จากภาคการเกษตรอื่นๆ และรายได้นอกภาคการเกษตร ดังนี้

รายได้จากการทำนาทั้งหมด พบว่าเกษตรกรร้อยละ 60.7 มีรายได้จากการทำนาทั้งหมดระหว่าง 10,001-50,000 บาท รองลงมาร้อยละ 23.6 มีรายได้จากการทำนามากกว่า 50,000 บาท และร้อยละ 15.7 มีรายได้จากการทำนาทั้งหมดน้อยกว่า 10,001 บาท โดยเกษตรกรมีรายได้จากการทำนาสูงสุด 500,000 บาท ต่ำสุด 3,000 บาท และมีรายได้เฉลี่ย 45,289.48 บาท

รายได้จากภาคการเกษตรอื่นๆ พบว่าเกษตรกรร้อยละ 41.5 มีรายได้จากภาคการเกษตรอื่นๆ ระหว่าง 20,001-70,000 บาท รองลงมาร้อยละ 31.6 มีรายได้จากภาคการเกษตรอื่นๆ มากกว่า 70,000 บาท และร้อยละ 27.0 มีรายได้จากภาคการเกษตรอื่นๆ น้อยกว่า 20,001 บาท โดยเกษตรกรมีรายได้นอกภาคการเกษตรอื่นๆ สูงสุด 330,000 บาท ต่ำสุด 1,500 บาท และมีรายได้เฉลี่ย 65,853.90 บาท

รายได้นอกภาคการเกษตร พบว่าเกษตรกรร้อยละ 39.4 มีรายได้นอกภาคการเกษตร ระหว่าง 20,001-70,000 บาท รองลงมาร้อยละ 34.3 มีรายได้นอกภาคการเกษตรน้อยกว่า 20,001 บาท และร้อยละ 26.4 มีรายได้นอกภาคการเกษตรมากกว่า 70,000 บาท โดยเกษตรกรมีรายได้นอกภาคการเกษตรสูงสุด 300,000 บาท ต่ำสุด 1,500 บาท และมีรายได้เฉลี่ย 54,936.57 บาท

5. **รายจ่ายในรอบปีที่ผ่านมา(2555) แบ่งเป็นรายจ่ายจากการทำนาทั้งหมด** รายจ่ายจากภาคเกษตรกรรมอื่นๆ และรายจ่ายนอกภาคการเกษตร ดังนี้

รายจ่ายจากการทำนาทั้งหมด พบว่าเกษตรกรร้อยละ 57.2 มีรายจ่ายจากการทำนาทั้งหมดระหว่าง 5,001-25,000 บาท รองลงมาร้อยละ 27.4 มีรายจ่ายจากการทำนามากกว่า 25,000 บาท และร้อยละ 15.4 มีรายจ่ายจากการทำนาทั้งหมดน้อยกว่า 5,001 บาท โดยเกษตรกรมีรายจ่ายจากการทำนาสูงสุด 300,000 บาท ต่ำสุด 950 บาท และมีรายได้เฉลี่ย 21,705.09 บาท

รายจ่ายจากภาคการเกษตรอื่นๆ พบว่าเกษตรกรร้อยละ 51.2 มีรายจ่ายจากภาคการเกษตรอื่นๆ ระหว่าง 5,001-25,000 บาท รองลงมาร้อยละ 28.2 มีรายจ่ายจากภาคการเกษตรอื่นๆ น้อยกว่า 5,001 บาท และร้อยละ 20.6 มีรายจ่ายจากภาคการเกษตรอื่นๆ มากกว่า 25,000 บาท โดยเกษตรกรมีรายจ่ายจากภาคการเกษตรอื่นๆ สูงสุด 100,000 บาท ต่ำสุด 300 บาท และมีรายจ่ายเฉลี่ย 19,036.59 บาท

รายจ่ายนอกภาคการเกษตร พบว่าเกษตรกรร้อยละ 45.8 มีรายจ่ายนอกภาคการเกษตร ระหว่าง 20,001-70,000 บาท รองลงมาร้อยละ 31.6 มีรายจ่ายนอกภาคการเกษตรมากกว่า 70,000 บาท และร้อยละ 22.6 มีรายจ่ายนอกภาคการเกษตรน้อยกว่า 20,001 บาท โดยเกษตรกรมีรายจ่ายนอกภาคการเกษตรสูงสุด 300,000 บาท ต่ำสุด 1,000 บาท และมีรายได้เฉลี่ย 62,954.17 บาท

6. **แหล่งเงินหรือเงินทุนที่นำมาทำนา** พบว่า เกษตรกรร้อยละ 80.2 ใช้ทุนของตนเองในการทำนา รองลงมาร้อยละ 30.8 ใช้แหล่งเงินทุนจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ร้อยละ 18.2 ใช้แหล่งเงินทุนจากกองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 11.6 ใช้แหล่งเงินทุนจากญาติพี่น้อง และร้อยละ 7.9 ใช้แหล่งเงินทุนจากสหกรณ์การเกษตร

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตข้าวของเกษตรกร

ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตข้าวของเกษตรกรในจังหวัดพัทลุง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตข้าวของเกษตรกร

ประเด็นความรู้	เฉลยคำตอบ	ตอบถูกต้อง		
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	อันดับ
1. พันธุ์ข้าวไวต่อช่วงแสงเป็นพันธุ์ข้าวที่ออกดอกตรงตามฤดูกาลเพราะต้องการช่วงแสงจำเพาะเพื่อการออกดอก ปลูกได้เฉพาะฤดูฝน หรือเกษตรกรมักเรียกว่าข้าวนาปี	ถูก	268	84.3	7
2. พันธุ์ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสงมีอายุการเก็บเกี่ยวแน่นอน ปลูกได้เฉพาะนาปรัง	ผิด	233	73.3	13
3. มาตรฐานเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ดีต้องมีความงอกไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70	ผิด	214	67.3	15
4. การไถและคราดเทือกทันทีโดยไม่ต้องหมักก็สามารถกำจัดข้าวเรือได้หมด	ผิด	81	25.5	20
5. การตีเทือกและปรับพื้นผิวหน้าดินให้สม่ำเสมอสามารถควบคุมน้ำและวัชพืชได้ดี	ถูก	302	95.0	3
6. การทำนาหว่านน้ำตม คือ การนำเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ยังไม่เพาะหว่านลงในกระถางที่มีการเตรียมดินจนเป็นเทือกแล้ว	ผิด	180	56.6	18
7. นาหว่านข้าวแห้งเป็นการหว่านเมล็ดข้าวเพื่อรอฝน	ถูก	309	97.2	1
8. วัชพืชใบแคบหรือวัชพืชตระกูลหญ้า ได้แก่ ผักปอด ผักบู่ เทียนนา เป็นต้น	ผิด	167	52.5	19
9. การป้องกันและกำจัดวัชพืชโดยชีววิธี เป็นการใช้สิ่งมีชีวิตมาควบคุมวัชพืช ได้แก่ แมลงโรครีซ และสัตว์	ถูก	206	64.8	17

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

n=318

ประเด็นความรู้	คำตอบ ที่ถูกต้อง	ตอบถูกต้อง		
		จำนวน (คน)	ร้อยละ	อันดับ
10. ระยะข้าวออกถึงระยะกล้า ข้าวจะใช้อาหาร ที่สะสมในเมล็ดตั้งแต่ข้าวเริ่มงอกจนถึง กล้าอายุ 14 – 20 วัน	ถูก	285	89.6	4
11. โรคบางชนิดเกิดจากการใช้ปุ๋ยเคมีอัตราสูงเกินไป หรือใช้ผิดเวลา	ถูก	245	77.0	11
12. การปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยอินทรีย์ชนิดต่างๆ เพื่อให้ดิน สามารถอุ้มน้ำไว้ใช้ได้หากเกิดภาวะฝนแล้งช่วงปลูกข้าว	ถูก	264	83.0	8
13. ระดับน้ำที่เหมาะสมช่วงข้าวแตกกอ คือ 5 – 10 เซนติเมตร ข้าวจึงจะสามารถเจริญเติบโตได้ดี	ถูก	284	89.3	5
14. การให้น้ำแก่ต้นข้าวมากเกินไปจะทำให้ดินขาด ออกซิเจน ควรปล่อยให้ข้าวขาดน้ำบ้างเป็นระยะๆ	ถูก	238	74.8	12
15. หลังจากข้าวออกดอกแล้ว ให้ลดระดับน้ำ ในแปลงนาทันทีเพื่อป้องกันโรคที่มากับน้ำ	ผิด	262	82.4	9
16. การใช้กับดักแสงไฟล่อแมลง เป็นการป้องกัน และกำจัดศัตรูข้าวโดยการใช้วิธีเขตกรรม	ผิด	223	70.1	14
17. การไม่ปลูกข้าวพันธุ์เดียวกันติดต่อกันเป็นเวลานาน สามารถป้องกันศัตรูข้าวได้	ถูก	253	79.6	10
18. การระบายน้ำออกจากแปลงนาให้หมดก่อนถึงวัน เก็บเกี่ยว 20 วัน เพื่อให้ข้าวสุกแก่สม่ำเสมอ และ สะดวกในการเก็บเกี่ยว	ผิด	304	95.6	2
19. ข้าวเปลือกสามารถตากบนพื้นซีเมนต์หรือพื้น ถนนได้โดยตรงเพราะทำให้เมล็ดข้าวแห้งเร็ว	ผิด	211	66.4	16
20. ความหนาของกองข้าวที่ตากไม่ควรหนาหรือ บางเกินไป คือ ประมาณ 5 – 10 เซนติเมตร	ถูก	272	85.5	6

จากตารางที่ 4.4 แสดงว่าเกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตข้าว โดยสามารถตอบ
ได้ถูกต้อง ตรงกับคำตอบในประเด็นต่อไปนี้

เกษตรกรร้อยละ 91 – 100 ตอบตรงกับคำเฉลยใน 3 ประเด็น ได้แก่ (1) นาหว่านข้าวแห้งเป็นการหว่านเมล็ดข้าวเพื่อรอฝน (ร้อยละ 97.2) (2) การระบายน้ำออกจากแปลงนาให้หมดก่อนถึงวันเก็บเกี่ยว 20 วัน เพื่อให้ข้าวสุกแก่สม่ำเสมอ และสะดวกในการเก็บเกี่ยว (ร้อยละ 95.6) (3) การตีเทือกและปรับพื้นผิวน้ำดินให้สม่ำเสมอสามารถควบคุมน้ำและวัชพืชได้ดี (ร้อยละ 95.0)

เกษตรกรร้อยละ 81 – 90 ตอบตรงกับคำเฉลยใน 6 ประเด็น ได้แก่ (1) ระยะข้าวออกถึงระยะกล้า ข้าวจะใช้อาหารที่สะสมในเมล็ดตั้งแต่ข้าวเริ่มงอกจนถึงกล้าอายุ 14 – 20 วัน (ร้อยละ 89.6) (2) ระดับน้ำที่เหมาะสมช่วงข้าวแตกกอ คือ 5 – 10 เซนติเมตร ข้าวจึงจะสามารถเจริญเติบโตได้ดี (ร้อยละ 89.3) (3) ความหนาของกองข้าวที่ตากไม่ควรหนาหรือบางเกินไป คือ ประมาณ 5 – 10 เซนติเมตร (ร้อยละ 85.5) (4) พันธุ์ข้าวไวต่อช่วงแสงเป็นพันธุ์ข้าวที่ออกดอกตรงตามฤดูกาลเพราะต้องการช่วงแสงจำเพาะเพื่อการออกดอกปลูกได้เฉพาะฤดูฝน หรือเกษตรกรมักเรียกว่าข้าวนาปี (ร้อยละ 84.3) (5) การปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยอินทรีย์ชนิดต่างๆ เพื่อให้ดินสามารถอุ้มน้ำไว้ใช้ได้หากเกิดภาวะฝนแล้งช่วงปลูกข้าว (ร้อยละ 83.0) (6) หลังจากข้าวออกดอกแล้ว ให้ลดระดับน้ำในแปลงนาทันทีเพื่อป้องกันโรคที่มากับน้ำ (ร้อยละ 82.4)

เกษตรกรร้อยละ 71 – 80 ตอบตรงกับคำเฉลยใน 5 ประเด็น ได้แก่ (1) การไม่ปลูกข้าวพันธุ์เดียวกันติดต่อกันเป็นเวลานานสามารถป้องกันศัตรูข้าวได้ (ร้อยละ 79.6) (2) โรคบางชนิดเกิดจากการใช้ปุ๋ยเคมีอัตราสูงเกินไปหรือใช้ผิดเวลา (ร้อยละ 77.0) (3) การให้น้ำแก่ต้นข้าวมากเกินไปจะทำให้ดินขาดออกซิเจน ควรปล่อยให้ข้าวขาดน้ำบ้างเป็นระยะๆ (ร้อยละ 74.8) (4) พันธุ์ข้าวไม่ไวต่อช่วงแสงมีอายุการเก็บเกี่ยวแน่นอนปลูกได้เฉพาะนาปรัง (ร้อยละ 73.3) (5) การใช้กับดักแสงไฟล่อแมลงเป็นการป้องกันและกำจัดศัตรูข้าวโดยการใช้วิธีเขตกรรม (ร้อยละ 70.1)

เกษตรกรร้อยละ 61 - 70 ตอบตรงกับคำเฉลยใน 3 ประเด็น ได้แก่ (1) มาตรฐานเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ดีต้องมีความงอกไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70 (ร้อยละ 67.3) (2) ข้าวเปลือกสามารถตากบนพื้นซีเมนต์หรือพื้นถนนได้โดยตรงเพราะทำให้เมล็ดข้าวแห้งเร็ว (ร้อยละ 66.4) (3) การป้องกันและกำจัดวัชพืชโดยชีววิธี เป็นการใช้สิ่งมีชีวิตมาควบคุมวัชพืช ได้แก่ แมลง โรคพืช และสัตว์ (ร้อยละ 64.8)

เกษตรกรร้อยละ 51 – 60 ตอบตรงกับคำเฉลยใน 2 ประเด็น ได้แก่ (1) การทำนาหว่านน้ำตม คือ การนำเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ยังไม่เพาะหว่านลงในกระตงนาที่มีการเตรียมดินจนเป็นเทือกแล้ว (ร้อยละ 56.6) (2) วัชพืชใบแคบหรือวัชพืชตระกูลหญ้า ได้แก่ ผักปอด ผักบู่ เทียนนา เป็นต้น (ร้อยละ 52.5)

เกษตรกรน้อยกว่าร้อยละ 51 ตอบตรงกับคำเฉลยใน 1 ประเด็น ได้แก่ (1) การไถและคราดเทือกทันทีโดยไม่ต้องหมักก็สามารถกำจัดข้าวเรือได้หมด (ร้อยละ 25.5)

ตารางที่ 4.5 ระดับความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตข้าวของเกษตรกร

n=318

จำนวนข้อ ที่ตอบถูกต้อง	ความหมาย	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	S.D.
				8	17	12.32	1.786
น้อยกว่า 11	น้อย	42	13.2				
11-13	ปานกลาง	198	62.3				
14-16	มาก	74	23.3				
มากกว่า 16	มากที่สุด	4	1.3				

จากตารางที่ 4.5 พบว่าเกษตรกรร้อยละ 62.3 มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตข้าวระดับปานกลาง ตอบถูกต้องจำนวน 11 - 13 ข้อ รองลงมาร้อยละ 23.3 มีความรู้ระดับมาก ตอบถูกต้องจำนวน 14 – 16 ข้อ ร้อยละ 13.2 มีความรู้ระดับน้อย ตอบถูกต้องน้อยกว่า 11 ข้อ และมีเพียงร้อยละ 1.3 มีความรู้ระดับมากที่สุด ตอบถูกต้องมากกว่า 16 ข้อ โดยเกษตรกรตอบถูกต้องสูงสุด 17 ข้อ ต่ำสุด 8 ข้อ มีความรู้เฉลี่ยระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 12.32)

ตอนที่ 3 การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวของเกษตรกร

ในการวัดการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวของเกษตรกรในจังหวัดพัทลุง ผู้วิจัยจำแนกประเภทการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวของเกษตรกร ออกเป็น 2 ประเภท และเปรียบเทียบการยอมรับทั้ง 2 ประเภท เป็นดังนี้

3.1 การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวเชิงความคิดเห็นของเกษตรกร โดยการวัดเป็นคะแนนการยอมรับที่ได้มาจากค่าเฉลี่ยใน 8 ประเด็นหลัก ได้แก่ (1) การเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสม (2) การใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ (3) การเตรียมดินและวิธีการปลูก (4) การกำจัดวัชพืช (5) การใส่ปุ๋ยและปรับปรุงดิน (6) การจัดการน้ำอย่างเหมาะสม (7) การป้องกันกำจัดศัตรูข้าว (8) วิทยาการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว โดยให้เกษตรกรแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ ว่าอยู่ในระดับใด ซึ่งกำหนดระดับความคิดเห็นในการยอมรับเป็น 5 ระดับ คือ ระดับยอมรับมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน ระดับยอมรับมาก มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน ระดับยอมรับปานกลาง มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน ระดับยอมรับน้อย มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน และระดับยอมรับน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

ความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ย

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง ขอมรับเชิงความคิดเห็นระดับมากที่สุด

ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง ขอมรับเชิงความคิดเห็นระดับมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง ขอมรับเชิงความคิดเห็นระดับปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง ขอมรับเชิงความคิดเห็นระดับน้อย

ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง ขอมรับเชิงความคิดเห็นระดับน้อยที่สุด

3.2 การขอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวโดยการนำไปปฏิบัติของเกษตรกรโดยการวัดจากค่าความถี่และค่าร้อยละของผู้นำเทคโนโลยีไปปฏิบัติใน 8 ประเด็นหลัก ได้แก่ (1) การเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสม (2) การใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ (3) การเตรียมดินและวิธีการปลูก (4) การกำจัดวัชพืช (5) การไถปุ๋ยและปรับปรุ้งดิน (6) การจัดการน้ำอย่างเหมาะสม (7) การป้องกันกำจัดศัตรูข้าว (8) วิทยาการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนของระดับการขอมรับ ดังนี้

เกษตรกรร้อยละ 91 – 100 ปฏิบัติ หมายถึง ขอมรับไปปฏิบัติมากที่สุด

เกษตรกรร้อยละ 81 – 90 ปฏิบัติ หมายถึง ขอมรับไปปฏิบัติมาก

เกษตรกรร้อยละ 71 – 80 ปฏิบัติ หมายถึง ขอมรับไปปฏิบัติปานกลาง

เกษตรกรร้อยละ 61 – 70 ปฏิบัติ หมายถึง ขอมรับไปปฏิบัติน้อย

เกษตรกรน้อยกว่าร้อยละ 61 ปฏิบัติ หมายถึง ขอมรับไปปฏิบัติน้อยที่สุด

3.3 การเปรียบเทียบการขอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวเชิงความคิดเห็น และการนำไปปฏิบัติของเกษตรกร โดยการเปรียบเทียบระหว่างระดับการขอมรับเชิงความคิดเห็น (ความหมาย) กับการนำไปปฏิบัติของเกษตรกร (ความหมาย)

ผลการวิเคราะห์การขอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวของเกษตรกรในจังหวัดพัทลุง
จำแนกรายละเอียดตามตารางที่ 4.6 – 4.30

ตารางที่ 4.6 การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวเชิงความคิดเห็นของเกษตรกรด้านการเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสม

n = 318

เทคโนโลยี การผลิตข้าว	5	4	3	2	1	\bar{X}	ความหมาย	อันดับ
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	(S.D.)		
1. การเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสม						4.07	มาก	1
						(0.865)		
1.1 การซื้อเมล็ดพันธุ์ควรเลือกจาก หน่วยงานของรัฐหรือเกษตรกร ที่มีความรู้ในการผลิตเมล็ด พันธุ์ ซึ่งได้รับการฝึกอบรมจาก เจ้าหน้าที่ภาครัฐแล้ว	122 (38.4)	129 (40.6)	57 (17.9)	9 (2.8)	1 (0.3)	4.14 (0.829)	มาก	1
1.2 ควรเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสม กับสภาพที่นา เช่น พื้นที่ ค่อนข้างดอนหรือน้ำแห้งเร็ว ควรใช้ข้าวที่มีอายุน้อย คือ สุกแก่และเก็บเกี่ยวได้เร็ว	111 (34.9)	147 (46.2)	52 (16.4)	7 (2.2)	1 (0.3)	4.13 (0.783)	มาก	2
1.3 การปลูกข้าวในฤดูนาปีควร เลือกพันธุ์ข้าวไว้ต่อช่วงแสง ซึ่งเป็นพันธุ์ข้าวที่มีการออก ดอกตรงตามฤดูกาล	107 (33.6)	118 (37.1)	69 (21.7)	17 (5.3)	7 (2.2)	3.95 (0.983)	มาก	3

จากตารางที่ 4.6 พบว่า เกษตรกรยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านการเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมเชิงความคิดเห็น ในภาพรวมระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$)

เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย ด้านการเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสม พบว่าเกษตรกรมีการยอมรับเทคโนโลยีเชิงความคิดเห็นระดับมากทั้ง 3 ประเด็น ได้แก่ (1) การซื้อเมล็ดพันธุ์ควรเลือกจากหน่วยงานของรัฐ หรือเกษตรกรที่มีความรู้ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ ซึ่งได้รับการฝึกอบรมแล้วจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ($\bar{X} = 4.14$) (2) ควรเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับสภาพที่นา เช่น พื้นที่ค่อนข้างดอนหรือน้ำแห้งเร็ว ควรใช้ข้าวที่มีอายุสั้น คือ สุกแก่และเก็บเกี่ยวได้เร็ว ($\bar{X} = 4.13$) และ (3) การปลูกข้าวในฤดูนาปีควรเลือกพันธุ์ข้าวไวต่อช่วงแสงซึ่งเป็นพันธุ์ข้าวที่มีการออกดอกตรงตามฤดูกาล ($\bar{X} = 3.95$)

ตารางที่ 4.7 การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวเชิงความคิดเห็นของเกษตรกรด้านการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ

n = 318

เทคโนโลยี การผลิตข้าว	ระดับการยอมรับเชิงความคิดเห็น					\bar{X} (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	5	4	3	2	1			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
2. การใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ						3.75 (1.000)	มาก	5
2.1 อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวโดย วิธีหว่านน้ำตม ใช้เมล็ดพันธุ์ 15-20 กิโลกรัมต่อไร่	105 (33.0)	142 (44.7)	49 (15.4)	18 (5.7)	4 (1.3)	4.03 (0.909)	มาก	1
2.2 การคัดเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ต้องคัด ทิ้ง ได้แก่ เมล็ดข้าวปน วัชพืช ข้าวที่มีโรคหรือแมลงทำลาย	91 (28.6)	136 (42.8)	61 (19.2)	23 (7.2)	7 (2.2)	3.88 (0.977)	มาก	2
2.3 การทดสอบความสมบูรณ์ของ เมล็ดพันธุ์ข้าว โดยการทดสอบ เมล็ดในน้ำละลายเกลือแกง หรือ น้ำที่ใส่ปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต เมล็ดที่ไม่สมบูรณ์หรือเมล็ดลีบ จะลอยตัว	45 (14.2)	117 (36.8)	81 (25.5)	55 (17.3)	20 (6.3)	3.35 (1.113)	ปานกลาง	3

จากตารางที่ 4.7 พบว่า เกษตรกรยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ เชิงความคิดเห็น ในภาพรวมระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$)

เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย ด้านการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ พบว่าเกษตรกรมีการยอมรับเทคโนโลยีเชิงความคิดเห็นระดับมาก จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ (1) อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวโดยวิธีหว่านน้ำตม ใช้เมล็ดพันธุ์ 15-20 กิโลกรัมต่อไร่ ($\bar{X} = 4.03$) (2) การคัดเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ต้องคัดทิ้ง ได้แก่ เมล็ดข้าวปน วัชพืช ข้าวที่มีโรคหรือแมลงทำลาย ($\bar{X} = 3.88$) และเกษตรกรมีการยอมรับเทคโนโลยีเชิงความคิดเห็นระดับปานกลาง จำนวน 1 ประเด็น คือ การทดสอบความสมบูรณ์ของเมล็ดพันธุ์ข้าว โดยการทดสอบเมล็ดในน้ำละลายเกลือแกง หรือน้ำที่ใส่ปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต เมล็ดที่ไม่สมบูรณ์หรือเมล็ดลีบจะลอยตัว ($\bar{X} = 3.35$)

ตารางที่ 4.8 การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวเชิงความคิดเห็นของเกษตรกรด้านการเตรียมดินและวิธีการปลูก

n = 318

เทคโนโลยี การผลิตข้าว	ระดับการยอมรับเชิงความคิดเห็น					\bar{X} (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	5	4	3	2	1			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
3. การเตรียมดินและวิธีการปลูก						3.80 (0.968)	มาก	4
3.1 การไถตะทำการไถหลังจาก เกี่ยวข้าวแล้ว หลังจากนั้น ปล่อยน้ำขังนาให้ดินชุ่มน้ำ ทั้ง ไว้ 5-10 วัน เพื่อให้เมล็ดวัชพืช และเมล็ดข้าวที่ร่วงลงในดินงอก	90 (28.3)	146 (45.9)	61 (19.2)	15 (4.7)	6 (1.9)	3.94 (0.912)	มาก	1
3.2 การไถแปรเพื่อข่อยให้ดินมีขนาด เล็กลงและทำลายต้นอ่อนของ วัชพืชและเมล็ดข้าวที่งอกขึ้นมา ทำเช่นนี้ 2-3 ครั้ง ก็จะสามาร ลดการระบาดของวัชพืชได้	79 (24.8)	139 (43.7)	73 (23.0)	22 (6.9)	5 (1.6)	3.83 (0.933)	มาก	2
3.3 จัดทำแปลงข่อย แล้วแบ่งเมล็ด พันธุ์เพื่อใช้หว่านในแต่ละแปลง ข่อย จะทำให้เมล็ดพันธุ์กระจาย อย่างสม่ำเสมอทั้งแปลง	63 (19.8)	137 (43.1)	68 (21.4)	36 (11.3)	14 (4.4)	3.63 (1.060)	มาก	3

จากตารางที่ 4.8 พบว่า เกษตรกรยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านการเตรียมดิน และวิธีการปลูก เชิงความคิดเห็น ในภาพรวมระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$)

เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย ด้านการเตรียมดินและวิธีการปลูก พบว่าเกษตรกรมีการยอมรับเทคโนโลยีเชิงความคิดเห็นระดับมากทั้ง 3 ประเด็น ได้แก่ (1) การไถตะทำการไถหลังจากเกี่ยวข้าวแล้ว หลังจากนั้นปล่อยน้ำเข้านาให้ดินชุ่มน้ำทิ้งไว้ 5-10 วัน เพื่อให้เมล็ดวัชพืชและเมล็ดข้าวที่ร่วงลงในดินงอก ($\bar{X} = 3.94$) (2) การไถแปรเพื่อย่อยให้ดินมีขนาดเล็กลงและทำลายต้นอ่อนของวัชพืชและเมล็ดข้าวที่งอกขึ้นมา ทำเช่นนี้ 2-3 ครั้ง ก็จะสามารถลดการระบาดของวัชพืชได้ ($\bar{X} = 3.83$) (3) จัดทำแปลงย่อย แล้วแบ่งเมล็ดพันธุ์เพื่อใช้หว่านในแต่ละแปลงย่อย จะทำให้เมล็ดพันธุ์กระจายอย่างสม่ำเสมอทั้งแปลง ($\bar{X} = 3.63$)

ตารางที่ 4.9 การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวเชิงความคิดเห็นของเกษตรกรด้านการกำจัดวัชพืช

เทคโนโลยี การผลิตข้าว	ระดับการยอมรับเชิงความคิดเห็น					\bar{X} (S.D.)	ความหมาย	อันดับ	n = 318
	5	4	3	2	1				
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)				
4. การกำจัดวัชพืช						3.56	มาก	7	
						(1.085)			
4.1 การจัดการน้ำอย่างเหมาะสม มีการปรับระดับพื้นที่ให้เรียบ ตั้งแต่เริ่มเตรียมดิน ใช้ระดับน้ำ ควบคุมวัชพืชหลังจากข้าวตั้งตัว แล้ว จะสามารถควบคุมวัชพืชใน ระยะแรกได้ และสามารถกำจัด วัชพืชที่ขึ้นมาหลังปลูกข้าวได้	93 (29.2)	134 (42.1)	70 (22.0)	12 (3.8)	9 (2.8)	3.91 (0.956)	มาก	1	76
4.2 การจำแนกชนิดของวัชพืชเพื่อ เลือกใช้สารเคมีในการป้องกัน และกำจัด	51 (16.0)	113 (35.5)	97 (30.5)	49 (15.4)	8 (2.5)	3.47 (1.016)	มาก	2	
4.3 การปลูกพืชหมุนเวียนในนาข้าว เพื่อลดปัญหาจากวัชพืช	66 (20.8)	89 (28.0)	78 (24.5)	47 (14.8)	38 (11.9)	3.31 (1.283)	ปานกลาง	3	

จากตารางที่ 4.9 พบว่า เกษตรกรยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านการกำจัดวัชพืชเชิงความคิดเห็น ในภาพรวมระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$)

เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย ด้านการกำจัดวัชพืช พบว่าเกษตรกรมีการยอมรับเทคโนโลยีเชิงความคิดเห็นระดับมาก จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ (1) การจัดการน้ำอย่างเหมาะสมมีการปรับระดับพื้นที่ให้เรียบตั้งแต่เริ่มเตรียมดิน ใช้ระดับน้ำควบคุมวัชพืชหลังจากข้าวตั้งตัวแล้วจะสามารถควบคุมวัชพืชในระยะแรกได้ และสามารถกำจัดวัชพืชที่ขึ้นมาหลังปลูกข้าวได้ ($\bar{X} = 3.91$) (2) การจำแนกชนิดของวัชพืชเพื่อเลือกใช้สารเคมีในการป้องกันและกำจัด ($\bar{X} = 3.47$) และเกษตรกรมีการยอมรับเทคโนโลยีเชิงความคิดเห็นระดับปานกลาง จำนวน 1 ประเด็น คือ การปลูกพืชหมุนเวียนในนาข้าวเพื่อลดปัญหาจากวัชพืช ($\bar{X} = 3.31$)

ตารางที่ 4.10 การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวเชิงความคิดเห็นของเกษตรกรด้านการใส่ปุ๋ยและ ปรับปรุงดิน

n = 318

เทคโนโลยี การผลิตข้าว	ระดับการยอมรับเชิงความคิดเห็น					\bar{X} (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	5	4	3	2	1			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
5. การใส่ปุ๋ยและปรับปรุงดิน						3.74 (0.997)	มาก	6
5.1 การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 1 สูตร 16-20-0 สำหรับดินร่วนเหนียว หรือสูตร 16-16-8 สำหรับ ดินร่วนทราย หลังข้าวออก 20-30 วัน	84 (26.4)	154 (48.4)	68 (21.4)	6 (1.9)	6 (1.9)	3.96 (0.851)	มาก	1
5.2 การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 2 ก่อนข้าว ออกดอก 30 วัน ใช้ปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 10 กิโลกรัมต่อไร่ หรือสูตร 21-0-0 อัตรา 20 กิโลกรัมต่อไร่	77 (24.2)	137 (43.1)	71 (22.3)	27 (8.5)	6 (1.9)	3.79 (0.967)	มาก	2
5.3 ปรับปรุงบำรุงดินโดยการใส่ปุ๋ย อินทรีย์ในระยะเตรียมดินก่อน ปลูกข้าว 2-3 ตัปดาห์	62 (19.5)	119 (37.4)	66 (20.8)	48 (15.1)	23 (7.2)	3.47 (1.174)	มาก	3

78

จากตารางที่ 4.10 พบว่า เกษตรกรยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านการใส่ปุ๋ยและปรับปรุงดิน เชิงความคิดเห็น ในภาพรวมระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$)

เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย ด้านการใส่ปุ๋ยและปรับปรุงดิน พบว่าเกษตรกรมีการยอมรับเทคโนโลยีเชิงความคิดเห็นระดับมากทั้ง 3 ประเด็น ได้แก่ (1) การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 1 สูตร 16-20-0 สำหรับดินร่วนเหนียว หรือสูตร 16-16-8 สำหรับดินร่วนทราย หลังข้าวงอก 20-30 วัน ($\bar{X} = 3.96$) (2) การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 2 ก่อนข้าวออกดอก 30 วัน ใช้ปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 10 กิโลกรัมต่อไร่ หรือสูตร 21-0-0 อัตรา 20 กิโลกรัมต่อไร่ ($\bar{X} = 3.79$) (3) ปรับปรุงบำรุงดินโดยการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ในระยะเตรียมดินก่อนปลูกข้าว 2-3 สัปดาห์ ($\bar{X} = 3.47$)

ตารางที่ 4.11 การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวเชิงความคิดเห็นของเกษตรกรด้านการจัดการน้ำอย่างเหมาะสม

n = 318

เทคโนโลยี การผลิตข้าว	ระดับการยอมรับเชิงความคิดเห็น					\bar{X} (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	5	4	3	2	1			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
6. การจัดการน้ำอย่างเหมาะสม						3.82 (0.935)	มาก	3
6.1 หลังข้าวออกดอก 15-20 วัน ควรระบายน้ำในนาให้แห้ง ก่อนการเก็บเกี่ยว	100 (31.4)	126 (39.6)	71 (22.3)	14 (4.4)	7 (2.2)	3.94 (0.954)	มาก	1
6.2 เมื่อต้นข้าวสูงประมาณ 7-10 เซนติเมตร ระบายน้ำเข้านา ให้น้ำอยู่ระดับโคนต้นกล้า 3-5 เซนติเมตร	77 (24.2)	133 (41.8)	89 (28.0)	18 (5.7)	1 (0.3)	3.84 (0.868)	มาก	2
6.3 ระบายน้ำเป็นต้นกล้าควรมีการ ระบายน้ำออกจากแปลงเพื่อ ให้ดินหมาดๆ	64 (20.1)	133 (41.8)	81 (25.5)	33 (10.4)	7 (2.2)	3.67 (0.982)	มาก	3

จากตารางที่ 4.11 พบว่า เกษตรกรยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านการจัดการน้ำ
อย่างเหมาะสม เซึ่งความคิดเห็น ในภาพรวมระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$)

เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย ด้านการจัดการน้ำอย่างเหมาะสม พบว่าเกษตรกรมีการ
ยอมรับเทคโนโลยีซึ่งความคิดเห็นระดับมากทั้ง 3 ประเด็น ได้แก่ (1) หลังข้าวออกดอก 15-20 วัน
ควรระบายน้ำในนาให้แห้งก่อนการเก็บเกี่ยว ($\bar{X} = 3.94$) (2) เมื่อต้นข้าวสูงประมาณ 7-10 เซนติเมตร
ระบายน้ำเข้านาให้น้ำอยู่ระดับโคนต้นกล้า 3-5 เซนติเมตร ($\bar{X} = 3.84$) (3) ระบายน้ำเป็นต้นกล้าควรมี
การระบายน้ำออกจากแปลงเพื่อทำให้ดินหมาดๆ ($\bar{X} = 3.67$)

ตารางที่ 4.12 การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวเชิงความคิดเห็นของเกษตรกรด้านการป้องกันและกำจัดศัตรูข้าว

n = 318

เทคโนโลยี	ระดับการยอมรับเชิงความคิดเห็น					\bar{X} (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	5	4	3	2	1			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
7. การป้องกันและกำจัดศัตรูข้าว						3.43	มาก	8
7.1 ควรใช้เมล็ดพันธุ์ติดต่อกัน ไม่เกิน 3 ฤดูกาลปลูก เพื่อ ป้องกันการแพร่ระบาดของ ของเชื้อโรค	82 (25.8)	136 (42.8)	57 (17.9)	29 (9.1)	14 (4.4)	(1.149) 3.76 (1.071)	มาก	1
7.2 ใช้สารกำจัดหอยทากที่หลัง ปักดำเสร็จเพื่อป้องกัน การเข้าทำลาย	75 (23.6)	128 (40.3)	77 (24.2)	27 (8.5)	11 (3.5)	3.72 (1.027)	มาก	2
7.3 ปลูกเมล็ดพันธุ์ข้าวก่อนปลูก ด้วยสารป้องกันและกำจัด เชื้อราเพื่อป้องกัน โรคที่ติด มากับเมล็ด	55 (17.3)	84 (26.4)	78 (24.5)	66 (20.8)	35 (11.0)	3.18 (1.255)	ปานกลาง	3
7.4 การใช้กับดักแสงไฟ ล่อตัวเต็ม วัยของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ควรกำจัดเวลาพลบค่ำถึงเวลา ประมาณ 4 ทุ่ม	41 (12.9)	87 (27.4)	81 (25.5)	66 (20.8)	43 (13.5)	3.05 (1.241)	ปานกลาง	4

จากตารางที่ 4.12 พบว่า เกษตรกรยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านการป้องกัน และกำจัดศัตรูข้าวเชิงความคิดเห็น ในภาพรวมระดับมาก ($\bar{X} = 3.43$)

เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย ด้านการป้องกันและกำจัดศัตรูข้าว พบว่าเกษตรกรมีการยอมรับเทคโนโลยีเชิงความคิดเห็นระดับมาก จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ (1) ควรใช้เมล็ดพันธุ์ติดต่อกันไม่เกิน 3 ฤดูกาลปลูก เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโรค ($\bar{X} = 3.76$) (2) ใช้สารกำจัดหอยทากที่หลังปักดำเสร็จเพื่อป้องกันการเข้าทำลาย ($\bar{X} = 3.72$) และเกษตรกรมีการยอมรับเทคโนโลยีเชิงความคิดเห็นระดับปานกลาง จำนวน 2 ประเด็น ได้แก่ (1) 2 คลุกเมล็ดพันธุ์ข้าวก่อนปลูกด้วยสารป้องกันและกำจัดเชื้อราเพื่อป้องกันโรคที่ติดมากับเมล็ด ($\bar{X} = 3.18$) (2) การใช้กับดักแสงไฟล่อตัวเต็มวัยของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ควรกำจัดเวลาพลบค่ำถึงเวลาประมาณ 4 ทุ่ม ($\bar{X} = 3.05$)

ตารางที่ 4.13 การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวเชิงความคิดเห็นของเกษตรกรด้านวิทยากรก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว

n = 318

เทคโนโลยี	ระดับการยอมรับเชิงความคิดเห็น					\bar{X} (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	5 จำนวน (ร้อยละ)	4 จำนวน (ร้อยละ)	3 จำนวน (ร้อยละ)	2 จำนวน (ร้อยละ)	1 จำนวน (ร้อยละ)			
8. วิทยากรก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว						3.84	มาก	2
8.1 หลังการเก็บเกี่ยว การนวดผล ผลิตข้าว และทำความสะอาด โดยการฟัดแล้ว ควรลด ความชื้นในเมล็ดก่อนเก็บ โดยการตากข้าวบนลานตาก	109 (34.3)	126 (39.6)	63 (19.8)	11 (3.5)	9 (2.8)	(1.011) 3.97 (1.018)	มาก	1
8.2 การเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมคือ ระยะพลับพลึง โดยนับจาก วันที่ข้าวออกดอกแล้ว 28-30 วัน	91 (28.6)	110 (34.6)	82 (25.8)	30 (9.4)	5 (1.6)	3.79 (1.011)	มาก	2
8.3 การตากข้าวบนลานตาก ไม่ควรตากบนพื้นซีเมนต์ หรือพื้นถนนโดยตรงเพราะ เมล็ดจะได้รับความร้อนสูง เกินไป ควรปูพื้นด้วยผ้าใบ	79 (24.8)	122 (38.4)	88 (27.7)	18 (5.7)	11 (3.5)	3.75 (1.003)	มาก	3

จากตารางที่ 4.13 พบว่า เกษตรกรยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านวิทยาการ
ก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว เซึ่งความคิดเห็น ในภาพรวมระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$)

เมื่อพิจารณาประเด็นย่อย ด้านการจัดการน้ำอย่างเหมาะสม พบว่าเกษตรกรมีการ
ยอมรับเทคโนโลยีซึ่งความคิดเห็นระดับมากทั้ง 3 ประเด็น ได้แก่ (1) หลังการเก็บเกี่ยว การนวด
ผลผลิตข้าว และทำความสะอาดโดยการฟัดแล้ว ยังไม่สามารถเก็บรักษาเมล็ดข้าวที่มีความชื้นสูง
ไว้ในโรงเก็บได้ จะทำให้เกิดเชื้อราเข้าทำลาย ควรลดความชื้นในเมล็ดก่อนเก็บโดยการตากข้าว
บนลานตาก ($\bar{X} = 3.97$) (2) การเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมคือระยะพลับพลึง โดยนับจากวันที่ข้าวออกดอก
แล้ว 28-30 วัน ($\bar{X} = 3.79$) (3) การตากข้าวบนลานตาก ไม่ควรตากบนพื้นซีเมนต์หรือพื้นถนนโดยตรง
เพราะเมล็ดจะได้รับความร้อนสูงเกินไป ควรปูพื้นด้วยผ้าใบ ($\bar{X} = 3.75$)

จากตารางที่ 4.6 – 4.13 พบว่า เกษตรกรยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวซึ่งความคิดเห็น
ระดับมากในภาพรวม ($\bar{X} = 3.75$) และทั้ง 8 ประเด็นหลัก เรียงตามลำดับ ดังนี้

- (1) การเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.07$)
- (2) วิทยาการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว ($\bar{X} = 3.84$)
- (3) การจัดการน้ำอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.82$)
- (4) การเตรียมดินและวิธีการปลูก ($\bar{X} = 3.80$)
- (5) การใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ ($\bar{X} = 3.75$)
- (6) การใส่ปุ๋ยและปรับปรุงดิน ($\bar{X} = 3.74$)
- (7) การกำจัดวัชพืช ($\bar{X} = 3.56$)
- (8) การป้องกันและกำจัดศัตรูข้าว ($\bar{X} = 3.43$)

ตารางที่ 4.14 การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวนำไปปฏิบัติของเกษตรกรด้านการเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสม

n = 318

เทคโนโลยีการผลิตข้าว	การนำไปปฏิบัติ			
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ความหมาย	อันดับ
1. การเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสม				
1.1 การซื้อเมล็ดพันธุ์ควรเลือกจากหน่วยงานของรัฐ หรือเกษตรกรที่มีความรู้ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ ซึ่งได้รับการฝึกอบรมแล้วเจ้าหน้าที่ภาครัฐ	256	80.5	มาก	3
1.2 ควรเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับสภาพที่นา เช่น พื้นที่ค่อนข้างดอนหรือน้ำแห้งเร็ว ควรใช้ข้าวที่มีอายุน้อย คือ สุกแก่และเก็บเกี่ยวได้เร็ว	307	96.5	มากที่สุด	1
1.3 การปลูกข้าวในฤดูนาปีควรเลือกพันธุ์ข้าวไวต่อช่วงแสงซึ่งเป็นพันธุ์ข้าวที่มีการออกดอกตรงตามฤดูกาล	268	84.3	มาก	2

จากตารางที่ 4.14 การยอมรับเทคโนโลยีการเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมของเกษตรกรในการนำไปปฏิบัติ พบว่า เกษตรกรมากที่สุดถึงร้อยละ 91 – 100 ยอมรับเทคโนโลยีการเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมไปปฏิบัติ จำนวน 1 ประเด็น คือ ควรเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับสภาพที่นา เช่น พื้นที่ค่อนข้างดอนหรือน้ำแห้งเร็ว ควรใช้ข้าวที่มีอายุน้อย คือ สุกแก่และเก็บเกี่ยวได้เร็ว (ร้อยละ 96.5) และเกษตรกรมากถึงร้อยละ 81 – 90 ยอมรับเทคโนโลยีการเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมไปปฏิบัติ จำนวน 2 ประเด็น คือ (1) การปลูกข้าวในฤดูนาปีควรเลือกพันธุ์ข้าวไวต่อช่วงแสงซึ่งเป็นพันธุ์ข้าวที่มีการออกดอกตรงตามฤดูกาล (ร้อยละ 84.3) และ (2) การซื้อเมล็ดพันธุ์ควรเลือกจากหน่วยงานของรัฐ หรือเกษตรกรที่มีความรู้ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ ซึ่งได้รับการฝึกอบรมแล้วจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐ (ร้อยละ 80.5)

ตารางที่ 4.15 การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวนำไปปฏิบัติของเกษตรกรด้านการใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ

n = 318

เทคโนโลยีการผลิตข้าว	การนำไปปฏิบัติ			
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ความหมาย	อันดับ
2. การใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ				
2.1 การทดสอบความสมบูรณ์ของเมล็ดพันธุ์ข้าวโดยการทดสอบเมล็ดในน้ำละลายเกลือแกง หรือน้ำที่ใส่ปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต เมล็ดที่ไม่สมบูรณ์หรือเมล็ดลีบจะลอยตัว	95	29.9	น้อยที่สุด	3
2.2 การคัดเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ต้องคัดทิ้ง ได้แก่ เมล็ดข้าวปน วัชพืช ข้าวที่มีโรคหรือแมลงทำลาย	235	73.9	ปานกลาง	2
2.3 อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวโดยวิธีหว่านน้ำตม ใช้เมล็ดพันธุ์ 15-20 กิโลกรัมต่อไร่	279	87.7	มาก	1

จากตารางที่ 4.15 การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวที่มีคุณภาพของเกษตรกรในการนำไปปฏิบัติ พบว่า เกษตรกรมากถึงร้อยละ 81 – 90 ยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวที่มีคุณภาพไปปฏิบัติ จำนวน 1 ประเด็น คือ การใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ข้าวโดยวิธีหว่านน้ำตม ประมาณ 15-20 กิโลกรัมต่อไร่ (ร้อยละ 87.7) และเกษตรกรจำนวนปานกลางถึงร้อยละ 71 – 80 ยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวที่มีคุณภาพไปปฏิบัติ จำนวน 1 ประเด็น คือ การคัดเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ต้องคัดทิ้ง ได้แก่ เมล็ดข้าวปน วัชพืช ข้าวที่มีโรคหรือแมลงทำลาย (ร้อยละ 73.9) สำหรับประเด็นที่เกษตรกรน้อยที่สุด คือ น้อยกว่าร้อยละ 61 ยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวที่มีคุณภาพไปปฏิบัติ คือ การทดสอบความสมบูรณ์ของเมล็ดพันธุ์ข้าวโดยการทดสอบเมล็ดในน้ำละลายเกลือแกง หรือน้ำที่ใส่ปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต เมล็ดที่ไม่สมบูรณ์หรือเมล็ดลีบจะลอยตัว (ร้อยละ 29.9)

ตารางที่ 4.16 การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวนำไปปฏิบัติของเกษตรกรด้านการเตรียมดิน
และวิธีการปลูก

n = 318

เทคโนโลยีการผลิตข้าว	การนำไปปฏิบัติ			
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ความหมาย	อันดับ
3. การเตรียมดินและวิธีการปลูก				
3.1 การไถตะทำการไถหลังจากเกี่ยวข้าวแล้ว หลังจากนั้นปล่อยน้ำเข้านาให้ดินชุ่มน้ำทิ้งไว้ 5-10 วัน เพื่อให้เมล็ดวัชพืชและเมล็ดข้าวที่ร่วง ลงในดินงอก	246	77.4	ปานกลาง	1
3.2 การไถแปรเพื่อย่อยให้ดินมีขนาดเล็กกลง และทำลายต้นอ่อนของวัชพืชและเมล็ดข้าว ที่งอกขึ้นมา ทำเช่นนี้ 2-3 ครั้ง ก็จะสามารรถ ลดการระบาดของวัชพืชได้	244	76.7	ปานกลาง	2
3.3 จัดทำแปลงย่อย แล้วแบ่งเมล็ดพันธุ์เพื่อ ใช้หว่านในแต่ละแปลงย่อย จะทำให้เมล็ดพันธุ์ กระจายอย่างสม่ำเสมอทั้งแปลง	166	52.2	น้อยที่สุด	3

จากตารางที่ 4.16 การยอมรับเทคโนโลยีการเตรียมดินและวิธีการปลูกของเกษตรกร
ในการนำไปปฏิบัติ พบว่า เกษตรกรจำนวนปานกลางถึงร้อยละ 71 – 80 ยอมรับเทคโนโลยีการเตรียม
ดินและวิธีการปลูกไปปฏิบัติ จำนวน 2 ประเด็น คือ (1) การไถตะ ทำการไถหลังจากเกี่ยวข้าวแล้ว
หลังจากนั้นปล่อยน้ำเข้านาให้ดินชุ่มน้ำทิ้งไว้ 5-10 วัน เพื่อให้เมล็ดวัชพืชและเมล็ดข้าวที่ร่วงลงในดิน
งอก (ร้อยละ 77.4) และ (2) การไถแปรเพื่อย่อยให้ดินมีขนาดเล็กกลงและทำลายต้นอ่อนของวัชพืชและ
เมล็ดข้าวที่งอกขึ้นมา ทำเช่นนี้ 2-3 ครั้ง ก็จะสามารรถลดการระบาดของวัชพืชได้ (ร้อยละ 76.7) สำหรับ
ประเด็นที่เกษตรกรน้อยที่สุด คือ น้อยกว่าร้อยละ 61 ยอมรับเทคโนโลยีการเตรียมดินและวิธีการปลูกไป
ปฏิบัติ คือ การจัดทำแปลงย่อย แล้วแบ่งเมล็ดพันธุ์เพื่อใช้หว่านในแต่ละแปลงย่อย จะทำให้เมล็ดพันธุ์
กระจายอย่างสม่ำเสมอทั้งแปลง (ร้อยละ 52.2)

ตารางที่ 4.17 การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวนำไปปฏิบัติของเกษตรกรด้านการกำจัดวัชพืช

n = 318

เทคโนโลยีการผลิตข้าว	การนำไปปฏิบัติ			
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ความหมาย	อันดับ
4. การกำจัดวัชพืช				
4.1 การปลูกพืชหมุนเวียนในนาข้าวเพื่อลดปัญหาจากวัชพืช	67	21.1	น้อยที่สุด	3
4.2 การจำแนกชนิดของวัชพืชเพื่อเลือกใช้สารเคมีในการป้องกันและกำจัด	176	55.3	น้อยที่สุด	2
4.3 การจัดการน้ำอย่างเหมาะสม มีการปรับระดับพื้นที่ให้เรียบตั้งแต่เริ่มเตรียมดิน ใช้ระดับน้ำควบคุมวัชพืชหลังจากข้าวตั้งตัวแล้ว จะสามารถควบคุมวัชพืชในระยะแรกได้ และสามารถกำจัดวัชพืชที่ขึ้นมาหลังปลูกข้าวได้	243	76.4	ปานกลาง	1

จากตารางที่ 4.17 การยอมรับเทคโนโลยีการกำจัดวัชพืชของเกษตรกรในการนำไปปฏิบัติ พบว่า เกษตรกรจำนวนปานกลางถึงร้อยละ 71 – 80 ยอมรับเทคโนโลยีการกำจัดวัชพืชที่ดีไปปฏิบัติ จำนวน 1 ประเด็น คือ การจัดการน้ำอย่างเหมาะสม มีการปรับระดับพื้นที่ให้เรียบตั้งแต่เริ่มเตรียมดิน ใช้ระดับน้ำควบคุมวัชพืชหลังจากข้าวตั้งตัวแล้ว จะสามารถควบคุมวัชพืชในระยะแรกได้ และสามารถกำจัดวัชพืชที่ขึ้นมาหลังปลูกข้าวได้ (ร้อยละ 76.4) และเกษตรกรน้อยที่สุด คือ น้อยกว่าร้อยละ 61 ยอมรับเทคโนโลยีการกำจัดวัชพืชที่ดีไปปฏิบัติ จำนวน 2 ประเด็น คือ (1) การจำแนกชนิดของวัชพืชเพื่อเลือกใช้สารเคมีในการป้องกันและกำจัด (ร้อยละ 55.3) และ (2) การปลูกพืชหมุนเวียนในนาข้าว เพื่อลดปัญหาการแข่งขันจากวัชพืช (ร้อยละ 21.1)

ตารางที่ 4.18 การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวนำไปปฏิบัติของเกษตรกรด้านการใส่ปุ๋ย
และปรับปรุงดิน

n = 318

เทคโนโลยีการผลิตข้าว	การนำไปปฏิบัติ			
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ความหมาย	อันดับ
5. การใส่ปุ๋ยและปรับปรุงดิน				
5.1 การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 1 สูตร 16-20-0 สำหรับดินร่วนเหนียว หรือสูตร 16-16-8 สำหรับดินร่วนทราย หลังข้าวงอก 20-30 วัน	286	89.9	มาก	1
5.2 การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 2 ก่อนข้าวออกดอก 30 วัน ใช้ปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 10 กิโลกรัมต่อไร่ หรือสูตร 21-0-0 อัตรา 20 กิโลกรัมต่อไร่	270	84.9	มาก	2
5.3 ปรับปรุงบำรุงดินโดยการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ในระยะเตรียมดินก่อนปลูกข้าว 2-3 สัปดาห์	130	40.9	น้อยที่สุด	3

จากตารางที่ 4.18 การยอมรับเทคโนโลยีการใส่ปุ๋ยและปรับปรุงดินของเกษตรกรในการนำไปปฏิบัติ พบว่า เกษตรกรมากถึงร้อยละ 81 – 90 ยอมรับเทคโนโลยีการใส่ปุ๋ยและปรับปรุงดินไปปฏิบัติ จำนวน 2 ประเด็น คือ (1) การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 1 สูตร 16-20-0 สำหรับดินร่วนเหนียวหรือสูตร 16-16-8 สำหรับดินร่วนทราย หลังข้าวงอก 20-30 วัน (ร้อยละ 89.9) และ (2) การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 2 การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 2 ก่อนข้าวออกดอก 30 วัน ใช้ปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 10 กิโลกรัมต่อไร่ หรือสูตร 21-0-0 อัตรา 20 กิโลกรัมต่อไร่ (ร้อยละ 84.9) สำหรับประเด็นที่เกษตรกรน้อยที่สุด คือ น้อยกว่าร้อยละ 61 ยอมรับเทคโนโลยีการใส่ปุ๋ยและปรับปรุงดินในการนำไปปฏิบัติ คือ การปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ในระยะเตรียมดินก่อนปลูกข้าว 2-3 สัปดาห์ (ร้อยละ 40.9)

ตารางที่ 4.19 การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวนำไปปฏิบัติของเกษตรกรด้านการจัดการน้ำ
อย่างเหมาะสม

n = 318

เทคโนโลยีการผลิตข้าว	การนำไปปฏิบัติ			
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ความหมาย	อันดับ
6. การจัดการน้ำอย่างเหมาะสม				
6.1 ระยะเวลาเป็นต้นกล้าควรมีการระบายน้ำ ออกจากแปลงเทือกให้ดินหมาดๆ	230	72.3	ปานกลาง	3
6.2 เมื่อต้นข้าวสูงประมาณ 7-10 เซนติเมตร ระบายน้ำเข้านาให้น้ำอยู่ระดับโคนต้นกล้า 3-5 เซนติเมตร	248	78.0	ปานกลาง	1
6.3 หลังข้าวออกดอก 15-20 วัน ควรระบาย น้ำในนาให้แห้งก่อนการเก็บเกี่ยว	231	72.6	ปานกลาง	2

จากตารางที่ 4.19 การยอมรับเทคโนโลยีการจัดการน้ำอย่างเหมาะสมของเกษตรกร
ในการนำไปปฏิบัติ พบว่า เกษตรกรจำนวนปานกลางถึงร้อยละ 71 – 80 ยอมรับเทคโนโลยีการจัดการ
น้ำอย่างเหมาะสมไปปฏิบัติ ทั้ง 3 ประเด็น เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ (1) เมื่อต้นข้าวสูงประมาณ
7-10 เซนติเมตร ระบายน้ำเข้านาให้น้ำอยู่ระดับโคนต้นกล้า 3-5 เซนติเมตร (ร้อยละ 78.0) (2) หลังข้าว
ออกดอก 15-20 วัน ควรระบายน้ำในนาให้แห้งก่อนการเก็บเกี่ยว (ร้อยละ 72.6) และ (3) ระยะเวลา
เป็นต้นกล้าควรมีการระบายน้ำออกจากแปลงเทือกให้ดินหมาดๆ (ร้อยละ 72.3)

ตารางที่ 4.20 การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวนำไปปฏิบัติของเกษตรกรด้านการป้องกัน
และกำจัดศัตรูข้าว

n = 318

เทคโนโลยีการผลิตข้าว	การนำไปปฏิบัติ			อันดับ
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ความหมาย	
7. การป้องกันและกำจัดศัตรูข้าว				
7.1 ควรใช้เมล็ดพันธุ์ติดต่อกันไม่เกิน 3 ฤดูกาลปลูก เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของ ของเชื้อโรค	233	73.3	ปานกลาง	1
7.2 ปลูกเมล็ดพันธุ์ข้าวก่อนปลูกด้วยสาร ป้องกันและกำจัดเชื้อราเพื่อป้องกันโรคที่ติด มากับเมล็ด	96	30.2	น้อยที่สุด	3
7.3 ใช้สารกำจัดหอยทากที่หลังปักดำเสร็จ เพื่อป้องกันการเข้าทำลาย	206	64.8	น้อย	2
7.4 การใช้กับดักแสงไฟ ล่อตัวเต็มวัยของ เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ควรกำจัดเวลาพลบค่ำ ถึงเวลาประมาณ 4 ทุ่ม	37	11.6	น้อยที่สุด	4

จากตารางที่ 4.20 การยอมรับเทคโนโลยีการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวของเกษตรกร
ในการนำไปปฏิบัติ พบว่า เกษตรกรจำนวนปานกลางถึงร้อยละ 71 – 80 ยอมรับเทคโนโลยีการ
ป้องกันกำจัดศัตรูข้าวไปปฏิบัติ จำนวน 1 ประเด็น คือ ควรใช้เมล็ดพันธุ์ติดต่อกันไม่เกิน 3 ฤดูกาล
ปลูก เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโรค (ร้อยละ 73.3) เกษตรกรจำนวนน้อยร้อยละ 61 – 70
ยอมรับเทคโนโลยีการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวไปปฏิบัติ จำนวน 1 ประเด็น คือ การใช้สารกำจัดหอย
ทากที่ หลังปักดำเสร็จเพื่อป้องกันการเข้าทำลาย (ร้อยละ 64.8) สำหรับประเด็นที่เกษตรกรน้อยที่สุด
คือ น้อยกว่าร้อยละ 61 ยอมรับเทคโนโลยีการป้องกันกำจัดศัตรูข้าวไปปฏิบัติ จำนวน 2 ประเด็น คือ
(1) ปลูกเมล็ดพันธุ์ข้าวก่อนปลูกด้วยสารป้องกันและกำจัดเชื้อราเพื่อป้องกันโรคที่ติดมากับเมล็ด
(ร้อยละ 30.2) และ (2) การใช้กับดักแสงไฟ ล่อตัวเต็มวัยของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ควรกำจัดเวลา
พลบค่ำถึงเวลาประมาณ 4 ทุ่ม (ร้อยละ 11.6)

ตารางที่ 4.21 การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวนำไปปฏิบัติของเกษตรกรด้านวิชาการ
ก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว

n = 318

เทคโนโลยีการผลิตข้าว	การนำไปปฏิบัติ			
	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ความหมาย	อันดับ
8.1 การเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมคือระยะ พลับพลึง โดยนับจากวันที่ข้าวออกดอก แล้ว 28-30 วัน	241	75.8	ปานกลาง	3
8.2 การตากข้าวบนลานตาก ไม่ควรตากบน พื้นซีเมนต์หรือพื้นถนน โดยตรงเพราะเมล็ดจะ ได้รับความร้อนสูงเกินไป ควรปูพื้นด้วยผ้าใบ	255	80.2	ปานกลาง	1
8.3 หลังการเก็บเกี่ยว การนวดผลผลิตข้าว และทำความสะอาดโดยการผัดแล้ว ยังไม่ สามารถเก็บรักษามล็ดข้าวที่มีความชื้นสูงไว้ใน โรงเก็บได้จะทำให้เกิดเชื้อราเข้าทำลาย ควรลด ความชื้นในเมล็ดก่อนเก็บ โดยการตากข้าวบน ลานตาก	253	79.6	ปานกลาง	2

จากตารางที่ 4.21 การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านวิชาการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยวของเกษตรกรในการนำไปปฏิบัติ พบว่า เกษตรกรจำนวนปานกลางถึงร้อยละ 71 - 80 ยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านวิชาการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยวไปปฏิบัติ ทั้ง 3 ประเด็น คือ (1) การตากข้าวบนลานตาก ไม่ควรตากบนพื้นซีเมนต์หรือพื้นถนน โดยตรงเพราะเมล็ดจะได้รับความร้อนสูงเกินไป ควรปูพื้นด้วยผ้าใบ (ร้อยละ 80.2) (2) หลังการเก็บเกี่ยว การนวดผลผลิตข้าว และทำความสะอาดโดยการผัดแล้ว ยังไม่สามารถเก็บรักษามล็ดข้าวที่มีความชื้นสูงไว้ในโรงเก็บได้จะทำให้เกิดเชื้อราเข้าทำลาย ควรลดความชื้นในเมล็ดก่อนเก็บ โดยการตากข้าวบนลานตาก (ร้อยละ 79.6) และ (3) การเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมคือระยะพลับพลึง โดยนับจากวันที่ข้าวออกดอกแล้ว 28-30 วัน (ร้อยละ 75.8)

ตารางที่ 4.22 ระดับการนำเทคโนโลยีการผลิตข้าวไปปฏิบัติของเกษตรกร

n = 318

ระดับการปฏิบัติ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
น้อยที่สุด (1 – 5 ประเด็น)	9	2.8
น้อย (6 – 10 ประเด็น)	98	30.8
ปานกลาง (11 – 15 ประเด็น)	103	32.4
มาก (16 – 20 ประเด็น)	79	24.8
มากที่สุด (21 – 25 ประเด็น)	29	9.2
รวม	318	100.0

ค่าสูงสุด 25 ประเด็น

ค่าต่ำสุด 3 ประเด็น

ค่าเฉลี่ย 13.37 ประเด็น

SD. 4.928 ประเด็น

จากตารางที่ 4.22 พบว่า การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวโดยการนำไปปฏิบัติของเกษตรกร เกษตรกรร้อยละ 32.4 มีการนำเทคโนโลยีการผลิตข้าวไปปฏิบัติในระดับปานกลาง (11 – 15 ประเด็น) รองลงมาร้อยละ 30.8 มีการนำเทคโนโลยีการผลิตข้าวไปปฏิบัติในระดับน้อย (6 – 10 ประเด็น) ร้อยละ 24.8 มีการนำเทคโนโลยีการผลิตข้าวไปปฏิบัติในระดับมาก (16 – 20 ประเด็น) ร้อยละ 9.2 มีการนำเทคโนโลยีการผลิตข้าวไปปฏิบัติในระดับมากที่สุด (21 – 25 ประเด็น) และร้อยละ 2.8 มีการนำเทคโนโลยีการผลิตข้าวไปปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด (1 – 5 ประเด็น) โดยเกษตรกรนำไปปฏิบัติสูงสุด 25 ประเด็น ต่ำสุด 3 ประเด็น เฉลี่ยระดับปานกลาง (13.37 ประเด็น)

ตารางที่ 4.23 เปรียบเทียบการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวเชิงความคิดเห็นและการนำไปปฏิบัติ
ของเกษตรกรด้านการเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสม

n = 318

เทคโนโลยีการผลิตข้าว	การยอมรับ	
	เชิงความคิดเห็น (ความหมาย)	การนำไปปฏิบัติ (ความหมาย)
1. การเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสม		
1.1 การซื้อเมล็ดพันธุ์ควรเลือกจากหน่วยงานของ รัฐ หรือเกษตรกรที่มีความรู้ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ ซึ่งได้รับการฝึกอบรมแล้วเจ้าหน้าที่ภาครัฐ	มาก	มาก
1.2 ควรเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับสภาพที่นา เช่น พื้นที่ค่อนข้างดอนหรือน้ำแห้งเร็ว ควรใช้ข้าว ที่มีอายุสั้น คือ สุกแก่และเก็บเกี่ยวได้เร็ว	มาก	มากที่สุด
1.3 การปลูกข้าวในฤดูนาปีควรเลือกพันธุ์ข้าวไว ต่อช่วงแสงซึ่งเป็นพันธุ์ข้าวที่มีการออกดอกตรง ตามฤดูกาล	มาก	มาก

จากตารางที่ 4.23 การเปรียบเทียบการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวเชิงความคิดเห็นและการนำไปปฏิบัติของเกษตรกรด้านการเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสม พบว่า เกษตรกรยอมรับเชิงความคิดเห็นระดับมากในทุกประเด็น และเกษตรกรมีการนำไปปฏิบัติระดับมากที่สุด จำนวน 1 ประเด็น คือควรเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมกับสภาพที่นา เช่น พื้นที่ค่อนข้างดอนหรือน้ำแห้งเร็ว ควรใช้ข้าวที่มีอายุสั้น คือ สุกแก่และเก็บเกี่ยวได้เร็ว และเกษตรกรมีการนำไปปฏิบัติระดับมาก จำนวน 2 ประเด็น คือ (1) การซื้อเมล็ดพันธุ์ควรเลือกจากหน่วยงานของรัฐ หรือเกษตรกรที่มีความรู้ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ ซึ่งได้รับการฝึกอบรมแล้วเจ้าหน้าที่ภาครัฐ (2) การปลูกข้าวในฤดูนาปีควรเลือกพันธุ์ข้าวไวต่อช่วงแสงซึ่งเป็นพันธุ์ข้าวที่มีการออกดอกตรงตามฤดูกาล

ตารางที่ 4.24 เปรียบเทียบการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวเชิงความคิดเห็นและการนำไปปฏิบัติ
ของเกษตรกรด้านการใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ

n = 318

เทคโนโลยีการผลิตข้าว	การยอมรับ	
	เชิงความคิดเห็น (ความหมาย)	การนำไปปฏิบัติ (ความหมาย)
2. การใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ		
2.1 การทดสอบความสมบูรณ์ของเมล็ดพันธุ์ข้าว โดยการทดสอบเมล็ดในน้ำละลายเกลือแกง หรือน้ำ ที่ใส่ปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต เมล็ดที่ไม่สมบูรณ์หรือ เมล็ดลีบจะลอยตัว	ปานกลาง	น้อยที่สุด
2.2 การคัดเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ต้องคัดทิ้ง ได้แก่ เมล็ดข้าวปน วัชพืช ข้าวที่มีโรคหรือแมลงทำลาย	มาก	ปานกลาง
2.3 อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวโดยวิธีหว่านน้ำ ตม ใช้เมล็ดพันธุ์ 15-20 กิโลกรัมต่อไร่	มาก	มาก

จากตารางที่ 4.24 การเปรียบเทียบการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวเชิงความคิดเห็นและการนำไปปฏิบัติของเกษตรกรด้านการใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ พบว่า เกษตรกรยอมรับเชิงความคิดเห็นระดับมาก จำนวน 2 ประเด็น และเกษตรกรมีการนำไปปฏิบัติระดับมาก จำนวน 1 ประเด็น คือ อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวโดยวิธีหว่านน้ำตม ใช้เมล็ดพันธุ์ 15-20 กิโลกรัมต่อไร่ และเกษตรกรมีการนำไปปฏิบัติในระดับปานกลาง จำนวน 1 ประเด็น คือ การคัดเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ต้องคัดทิ้ง ได้แก่ เมล็ดข้าวปน วัชพืช ข้าวที่มีโรคหรือแมลงทำลาย และเกษตรกรยอมรับเชิงความคิดเห็นระดับปานกลาง จำนวน 1 ประเด็น แต่เกษตรกรนำไปปฏิบัติระดับน้อยที่สุดในประเด็นการทดสอบความสมบูรณ์ของเมล็ดพันธุ์ข้าวโดยการทดสอบเมล็ดในน้ำละลายเกลือแกง หรือน้ำที่ใส่ปุ๋ยแอมโมเนียมซัลเฟต เมล็ดที่ไม่สมบูรณ์หรือเมล็ดลีบจะลอยตัว

ตารางที่ 4.25 เปรียบเทียบการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวเชิงความคิดเห็นและการนำไปปฏิบัติ
ของเกษตรกรด้านการเตรียมดินและวิธีการปลูก

n = 318

เทคโนโลยีการผลิตข้าว	การยอมรับ	
	เชิงความคิดเห็น (ความหมาย)	การนำไปปฏิบัติ (ความหมาย)
3. การเตรียมดินและวิธีการปลูก		
3.1 การไถตะทำการไถหลังจากเกี่ยวข้าวแล้ว หลังจากนั้นปล่อยน้ำเข้านาให้ดินชุ่มน้ำ ทิ้งไว้ 5-10 วัน เพื่อให้เมล็ดวัชพืชและเมล็ดข้าวที่ร่วงลงในดินงอก	มาก	ปานกลาง
3.2 การไถแปรเพื่อย่อยให้ดินมีขนาด เล็กลงและทำลายต้นอ่อนของวัชพืชและเมล็ดข้าว ที่งอกขึ้นมา ทำเช่นนี้ 2-3 ครั้ง ก็จะสามารถลดการ ระบาดของวัชพืชได้	มาก	ปานกลาง
3.3 จัดทำแปลงย่อย แล้วแบ่งเมล็ดพันธุ์เพื่อใช้หว่าน ในแต่ละแปลงย่อย จะทำให้เมล็ดพันธุ์กระจายอย่าง สม่ำเสมอทั้งแปลง	มาก	น้อยที่สุด

จากตารางที่ 4.25 การเปรียบเทียบการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวเชิงความคิดเห็นและการนำไปปฏิบัติของเกษตรกรด้านการเตรียมดินและวิธีการปลูก พบว่า เกษตรกรยอมรับเชิงความคิดเห็นระดับมากในทุกประเด็น และเกษตรกรมีการนำไปปฏิบัติระดับปานกลาง จำนวน 2 ประเด็น คือ (1) การไถตะทำการไถหลังจากเกี่ยวข้าวแล้ว หลังจากนั้นปล่อยน้ำเข้านาให้ดินชุ่มน้ำ ทิ้งไว้ 5-10 วัน เพื่อให้เมล็ดวัชพืชและเมล็ดข้าวที่ร่วงลงในดินงอก (2) การไถแปรเพื่อย่อยให้ดินมีขนาดเล็กลงและทำลายต้นอ่อนของวัชพืชและเมล็ดข้าวที่งอกขึ้นมา ทำเช่นนี้ 2-3 ครั้ง ก็จะสามารถลดการระบาดของวัชพืชได้ แต่เกษตรกรนำไปปฏิบัติระดับน้อยที่สุดในประเด็นการจัดทำแปลงย่อยแล้วแบ่งเมล็ดพันธุ์เพื่อใช้หว่านในแต่ละแปลงย่อยจะทำให้เมล็ดพันธุ์กระจายอย่างสม่ำเสมอทั้งแปลง

ตารางที่ 4.26 เปรียบเทียบการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวเชิงความคิดเห็นและการนำไปปฏิบัติ
ของเกษตรกรด้านการกำจัดวัชพืช

n = 318

เทคโนโลยีการผลิตข้าว	การยอมรับ	
	เชิงความคิดเห็น (ความหมาย)	การนำไปปฏิบัติ (ความหมาย)
4. การกำจัดวัชพืช		
4.1 การปลูกพืชหมุนเวียนในนาข้าวเพื่อลดปัญหา จากวัชพืช	ปานกลาง	น้อยที่สุด
4.2 การจำแนกชนิดของวัชพืชเพื่อเลือกใช้สารเคมี ในการป้องกันและกำจัด	มาก	น้อยที่สุด
4.3 การจัดการน้ำอย่างเหมาะสม มีการปรับระดับ พื้นที่ให้เรียบตั้งแต่เริ่มเตรียมดิน ใช้ระดับน้ำควบคุม วัชพืชหลังจากข้าวตั้งตัวแล้ว จะสามารถควบคุมวัชพืช ในระยะแรกได้ และสามารถกำจัดวัชพืชที่ขึ้นมาหลัง ปลูกข้าวได้	มาก	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.26 การเปรียบเทียบการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวเชิงความคิดเห็นและการนำไปปฏิบัติของเกษตรกรด้านการกำจัดวัชพืช พบว่า เกษตรกรยอมรับเชิงความคิดเห็นระดับมากจำนวน 2 ประเด็น และเกษตรกรมีการนำไปปฏิบัติระดับปานกลาง จำนวน 1 ประเด็น คือ การจัดการน้ำอย่างเหมาะสม มีการปรับระดับพื้นที่ให้เรียบตั้งแต่เริ่มเตรียมดิน ใช้ระดับน้ำควบคุมวัชพืชหลังจากข้าวตั้งตัวแล้ว จะสามารถควบคุมวัชพืชในระยะแรกได้ และสามารถกำจัดวัชพืชที่ขึ้นมาหลังปลูกข้าวได้ แต่เกษตรกรมีการนำไปปฏิบัติระดับน้อยในประเด็นการจำแนกชนิดของวัชพืชเพื่อเลือกใช้สารเคมีในการป้องกันและกำจัด และเกษตรกรยอมรับเชิงความคิดเห็นระดับปานกลางจำนวน 1 ประเด็น แต่เกษตรกรนำไปปฏิบัติระดับน้อยที่สุดในประเด็นการปลูกพืชหมุนเวียนในนาข้าวเพื่อลดปัญหาจากวัชพืช

ตารางที่ 4.27 เปรียบเทียบการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวเชิงความคิดเห็นและการนำไปปฏิบัติ
ของเกษตรกรด้านการใส่ปุ๋ยและปรับปรุงดิน

n = 318

เทคโนโลยีการผลิตข้าว	การยอมรับ	
	เชิงความคิดเห็น (ความหมาย)	การนำไปปฏิบัติ (ความหมาย)
5. การใส่ปุ๋ยและปรับปรุงดิน		
5.1 การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 1 สูตร 16-20-0 สำหรับ ดินร่วนเหนียว หรือสูตร 16-16-8 สำหรับดินร่วนทราย หลังข้าวงอก 20-30 วัน	มาก	มากที่สุด
5.2 การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 2 ก่อนข้าวออกดอก 30 วัน ใช้ปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 10 กิโลกรัมต่อไร่ หรือสูตร 21-0-0 อัตรา 20 กิโลกรัมต่อไร่	มาก	มาก
5.3 ปรับปรุงบำรุงดินโดยการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ในระยะ เตรียมดินก่อนปลูกข้าว 2-3 สัปดาห์	มาก	น้อยที่สุด

จากตารางที่ 4.27 การเปรียบเทียบการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวเชิงความคิดเห็นและการนำไปปฏิบัติของเกษตรกรด้านการใส่ปุ๋ยและปรับปรุงดิน พบว่า เกษตรกรยอมรับเชิงความคิดเห็นระดับมากในทุกประเด็น และเกษตรกรมีการนำไปปฏิบัติระดับมากที่สุด จำนวน 1 ประเด็น คือ การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 1 สูตร 16-20-0 สำหรับดินร่วนเหนียว หรือสูตร 16-16-8 สำหรับดินร่วนทราย หลังข้าวงอก 20-30 วัน และเกษตรกรมีการนำไปปฏิบัติระดับมาก จำนวน 1 ประเด็น คือ การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 2 ก่อนข้าวออกดอก 30 วัน ใช้ปุ๋ยสูตร 46-0-0 อัตรา 10 กิโลกรัมต่อไร่ หรือสูตร 21-0-0 อัตรา 20 กิโลกรัมต่อไร่ แต่เกษตรกรนำไปปฏิบัติระดับน้อยที่สุดในประเด็นการปรับปรุงบำรุงดิน โดยการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ในระยะเตรียมดินก่อนปลูกข้าว 2-3 สัปดาห์

ตารางที่ 4.28 เปรียบเทียบการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวเชิงความคิดเห็นและการนำไปปฏิบัติ
ของเกษตรกรด้านการจัดการน้ำอย่างเหมาะสม

n = 318

เทคโนโลยีการผลิตข้าว	การยอมรับ	
	เชิงความคิดเห็น (ความหมาย)	การนำไปปฏิบัติ (ความหมาย)
6. การจัดการน้ำอย่างเหมาะสม		
6.1 ระยะเวลาเป็นต้นกล้าควรมีการระบายน้ำ ออกจากแปลงเทือกให้ดินหมาดๆ	มาก	ปานกลาง
6.2 เมื่อต้นข้าวสูงประมาณ 7-10 เซนติเมตร ระบายน้ำเข้านาให้น้ำอยู่ระดับโคนต้นกล้า 3-5 เซนติเมตร	มาก	ปานกลาง
6.3 หลังข้าวออกดอก 15-20 วัน ควรระบายน้ำ ในนาให้แห้งก่อนการเก็บเกี่ยว	มาก	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.28 การเปรียบเทียบการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวเชิงความคิดเห็นและการนำไปปฏิบัติของเกษตรกรด้านการจัดการน้ำอย่างเหมาะสม พบว่า เกษตรกรยอมรับเชิงความคิดเห็นระดับมากทั้ง 3 ประเด็น แต่เกษตรกรมีการนำไปปฏิบัติระดับปานกลางทั้ง 3 ประเด็น คือ (1) ระยะเวลาเป็นต้นกล้าควรมีการระบายน้ำออกจากแปลงเทือกให้ดินหมาดๆ (2) เมื่อต้นข้าวสูงประมาณ 7-10 เซนติเมตร ระบายน้ำเข้านาให้น้ำอยู่ระดับโคนต้นกล้า 3-5 เซนติเมตร และ (3) หลังข้าวออกดอก 15-20 วัน ควรระบายน้ำในนาให้แห้งก่อนการเก็บเกี่ยว

ตารางที่ 4.29 เปรียบเทียบการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวเชิงความคิดเห็นและการนำไปปฏิบัติ
ของเกษตรกรด้านการป้องกันและกำจัดศัตรูข้าว

n = 318

เทคโนโลยีการผลิตข้าว	การยอมรับ	
	เชิงความคิดเห็น (ความหมาย)	การนำไปปฏิบัติ (ความหมาย)
7. การป้องกันและกำจัดศัตรูข้าว		
7.1 ควรใช้เมล็ดพันธุ์ติดต่อกันไม่เกิน 3 ฤดูกาล ปลูกเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโรค	มาก	ปานกลาง
7.2 ปลูกเมล็ดพันธุ์ข้าวก่อนปลูกด้วยสารป้องกัน และกำจัดเชื้อราเพื่อป้องกันโรคที่ติดมากับเมล็ด	ปานกลาง	น้อยที่สุด
7.3 ใช้สารกำจัดหอยทากที่หลังปักดำเสร็จเพื่อ ป้องกันการเข้าทำลาย	มาก	น้อย
7.4 การใช้กับดักแสงไฟ ล่อตัวเต็มวัยของเพลี้ย กระโดดสีน้ำตาล ควรกำจัดเวลาพลบค่ำถึงเวลา ประมาณ 4 ทุ่ม	ปานกลาง	น้อยที่สุด

จากตารางที่ 4.29 การเปรียบเทียบการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวเชิงความคิดเห็นและการนำไปปฏิบัติของเกษตรกรด้านการป้องกันและกำจัดศัตรูข้าว พบว่า เกษตรกรยอมรับเชิงความคิดเห็นระดับมาก จำนวน 2 ประเด็น และเกษตรกรมีการนำไปปฏิบัติระดับปานกลาง จำนวน 1 ประเด็น คือ ควรใช้เมล็ดพันธุ์ติดต่อกันไม่เกิน 3 ฤดูกาลปลูกเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโรค และเกษตรกรมีการนำไปปฏิบัติระดับน้อย จำนวน 1 ประเด็น คือ การใช้สารกำจัดหอยทากที่หลังปักดำเสร็จเพื่อป้องกันการเข้าทำลาย และเกษตรกรยอมรับเชิงความคิดเห็นระดับปานกลาง จำนวน 2 ประเด็น แต่เกษตรกรมีการนำไปปฏิบัติระดับน้อยที่สุด ทั้ง 2 ประเด็น คือ (1) ปลูกเมล็ดพันธุ์ข้าวก่อนปลูกด้วยสารป้องกันและกำจัดเชื้อราเพื่อป้องกันโรคที่ติดมากับเมล็ด และ (2) การใช้กับดักแสงไฟ ล่อตัวเต็มวัยของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ควรกำจัดเวลาพลบค่ำถึงเวลาประมาณ 4 ทุ่ม

ตารางที่ 4.30 เปรียบเทียบการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวเชิงความคิดเห็นและการนำไปปฏิบัติ
ของเกษตรกรด้านวิทยาการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว

n = 318

เทคโนโลยีการผลิตข้าว	การยอมรับ	
	เชิงความคิดเห็น (ความหมาย)	การนำไปปฏิบัติ (ความหมาย)
8. วิทยาการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว		
8.1 การเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมคือระยะพลับพลึง โดยนับจากวันที่ข้าวออกดอกแล้ว 28-30 วัน	มาก	ปานกลาง
8.2 การตากข้าวบนลานตาก ไม่ควรตาก บนพื้นซีเมนต์หรือพื้นถนน โดยตรงเพราะเมล็ด จะได้รับความร้อนสูงเกินไป ควรปูพื้นด้วยผ้าใบ	มาก	มาก
8.3 หลังการเก็บเกี่ยว การนวดผลผลิตข้าว และทำความสะอาดโดยการผัดแล้ว ยังไม่สามารถ เก็บรักษาเมล็ดข้าวที่มีความชื้นสูงไว้ในโรงเก็บได้ จะทำให้เกิดเชื้อราเข้าทำลาย ควรลดความชื้น ในเมล็ดก่อนเก็บโดยการตากข้าวบนลานตาก	มาก	มาก

จากตารางที่ 4.30 การเปรียบเทียบการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวเชิงความคิดเห็นและการนำไปปฏิบัติของเกษตรกรด้านวิทยาการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว พบว่า เกษตรกรยอมรับเชิงความคิดเห็นระดับมากในทุกประเด็น และเกษตรกรมีการนำไปปฏิบัติระดับมาก จำนวน 2 ประเด็น คือ (1) การตากข้าวบนลานตาก ไม่ควรตากบนพื้นซีเมนต์หรือพื้นถนน โดยตรงเพราะเมล็ดจะได้รับความร้อนสูงเกินไป ควรปูพื้นด้วยผ้าใบ และ (2) หลังการเก็บเกี่ยว การนวดผลผลิตข้าวและทำความสะอาดโดยการผัดแล้ว ยังไม่สามารถเก็บรักษาเมล็ดข้าวที่มีความชื้นสูงไว้ในโรงเก็บได้ จะทำให้เกิดเชื้อราเข้าทำลาย ควรลดความชื้นในเมล็ดก่อนเก็บโดยการตากข้าวบนลานตาก แต่เกษตรกรมีการนำไปปฏิบัติระดับปานกลางในประเด็นการเก็บเกี่ยวที่เหมาะสมคือระยะพลับพลึงโดยนับจากวันที่ข้าวออกดอกแล้ว 28-30 วัน

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวของเกษตรกร

ในการทดสอบสมมติฐานในการวิจัย โดยการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวในเชิงความคิดเห็นของเกษตรกร โดยใช้ค่าสถิติคดอยเชิงพหุ มีการใช้ตัวแปรอิสระที่คัดเลือกมาทั้งหมด 11 ตัวแปร เป็นตัวแปรด้านสังคมของเกษตรกร จำนวน 5 ตัวแปร ได้แก่ (1) อายุ (2) จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (3) ประสบการณ์ในการทำนา (4) ประสบการณ์ในการฝึกอบรมด้านการเกษตร (5) แหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารการผลิตข้าว และตัวแปรด้านเศรษฐกิจของเกษตรกร จำนวน 6 ตัวแปร ได้แก่ (1) จำนวนแรงงานในครัวเรือน (2) จำนวนแรงงานจ้าง (3) จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร (4) จำนวนพื้นที่ทำนา (5) รายได้จากการทำนา (6) รายจ่ายจากการทำนา นำมาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กับตัวแปรตามของการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวใน 8 ด้าน ได้แก่ (1) การเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสม (2) การใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ (3) การเตรียมดินและวิธีการปลูก (4) การกำจัดวัชพืช (5) การใส่ปุ๋ยและปรับปรุงดิน (6) การจัดการน้ำอย่างเหมาะสม (7) การป้องกันกำจัดศัตรูข้าว (8) วิทยาการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว ดังตารางที่ 4.31 - 4.35

ตารางที่ 4.31 ค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามในการทดสอบสมมติฐานวิจัย

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย
ตัวแปรอิสระ (ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ)	
1. อายุ	52.17
2. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	4.24
3. ประสบการณ์ในการทำงาน	26.18
4. ประสบการณ์ในการฝึกอบรมด้านการเกษตร	1.80
5. แหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารการผลิตข้าว	2.74
6. จำนวนแรงงานในครัวเรือน	2.26
7. จำนวนแรงงานจ้าง	2.38
8. จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร	15.37
9. จำนวนพื้นที่ทำนา	9.60
10. รายได้จากการทำนา	45,289.48
11. รายจ่ายจากการทำนา	21,705.09
ตัวแปรตาม (การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าว)	
1. การเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสม	4.07
2. การใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ	3.75
3. การเตรียมดินและวิธีการปลูก	3.80
4. การกำจัดวัชพืช	3.56
5. การใส่ปุ๋ยและปรับปรุงดิน	3.74
6. การจัดการน้ำอย่างเหมาะสม	3.82
7. การป้องกันกำจัดศัตรูข้าว	3.43
8. วิทยาการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว	3.84

ตารางที่ 4.32 การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าว
เชิงความคิดเห็นของเกษตรกร ด้านการเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสม และการใช้เมล็ด
พันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ

n=318

ตัวแปรอิสระ	การเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสม			การใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ		
	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าสถิติ	ค่า	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าสถิติ	ค่า
	ถดถอย	นัยสำคัญ	ถดถอย	ถดถอย	นัยสำคัญ	ถดถอย
	(b)	(t)	(Sig.)	(b)	(t)	(Sig.)
ปัจจัยทางสังคม						
1. อายุ	0.001	0.159	0.874	0.008	1.436	0.152
2. จำนวนสมาชิก ในครัวเรือน	-0.17	-0.550	0.583	-0.023	-0.693	0.489
3. ประสบการณ์ ในการทำงาน	-0.008	-1.792	0.074	-0.011	-2.256*	0.025
4. ประสบการณ์ ในการฝึกอบรม ด้านการเกษตร	0.061	1.274	0.204	-0.002	0.045	0.964
5. แหล่งและระดับ การได้รับข้อมูล ข่าวสาร	0.142	2.069*	0.039	0.204	2.757**	0.006
ปัจจัยทางเศรษฐกิจ						
1. จำนวนแรงงาน ในครัวเรือน	-0.093	-1.883	0.061	0.060	1.126	0.261
2. จำนวนแรงงานจ้าง	0.068	2.162*	0.031	0.095	2.809**	0.005
3. จำนวนพื้นที่ ทำการเกษตร	0.006	1.131	0.259	0.017	2.771**	0.006
4. จำนวนพื้นที่ทำนา	-0.002	-0.222	0.824	-0.018	-1.767	0.078
5. รายได้จากการทำนา	-2.839E-6	-1.669	0.096	-4.889E-7	-0.267	0.790
6. รายจ่ายจากการทำนา	4.963E-6	1.601	0.110	-6.510E-7	-0.195	0.846
	R ² = 0.089	F = 2.710		R ² = 0.097	F = 2.973	
	SEE = 0.69456	Sig of F = 0.002		SEE = 0.74883	Sig of F = 0.001	

* มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.32 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมและการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพในการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวของเกษตรกร มีรายละเอียดดังนี้

การเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสม มีค่า $F = 2.710$ ค่า Sig of $F = 0.002$ หมายความว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านการเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมในเชิงความคิดเห็นของเกษตรกร) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจเชิงพหุ (multiple coefficient of determination ; R^2) มีค่าเท่ากับ 0.089 แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้งหมด 11 ตัวแปร สามารถอธิบายความผันแปรการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 8.9 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตามที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 พบว่ามีจำนวนตัวแปรอิสระจำนวน 2 ตัวแปร คือ แหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร และจำนวนแรงงานจ้าง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรตาม

สรุปได้ว่า ปัจจัยทางสังคม คือ แหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าว ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 และปัจจัยทางเศรษฐกิจ คือ จำนวนแรงงานจ้าง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าว ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายถึง เมื่อมีแหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร และมีจำนวนแรงงานจ้างมากขึ้น ทำให้การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านการเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมในเชิงความคิดเห็นมีมากขึ้นตามไปด้วย

การใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ มีค่า $F = 2.973$ ค่า Sig of $F = 0.001$ หมายความว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพในเชิงความคิดเห็นของเกษตรกร) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจเชิงพหุ (multiple coefficient of determination ; R^2) มีค่าเท่ากับ 0.097 แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้งหมด 11 ตัวแปร สามารถอธิบายความผันแปรการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 9.7 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตามที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 พบว่ามีจำนวนตัวแปรอิสระจำนวน 1 ตัวแปร คือ ประสบการณ์ในการทำงาน มีความสัมพันธ์เชิงลบกับตัวแปรตาม ส่วนตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 พบว่ามีจำนวนตัวแปรอิสระจำนวน 3 ตัวแปร ได้แก่ แหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร จำนวนแรงงานจ้าง และจำนวนพื้นที่ทำการเกษตร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรตาม

สรุปได้ว่า ปัจจัยทางสังคม คือ ประสิทธิภาพในการทำงาน มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าว ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายถึง ประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น ทำให้การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านการใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพในเชิงความคิดเห็นลดลง ส่วนแหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าว ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 หมายถึง แหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารมีมากขึ้นทำให้การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านการใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพในเชิงความคิดเห็นมีมากขึ้นตามไปด้วย สำหรับปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ จำนวนแรงงานจ้าง และจำนวนพื้นที่ทำการเกษตร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าว ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 หมายถึง เมื่อจำนวนแรงงานจ้าง และจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรมีมากขึ้น ทำให้การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านการเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสมในเชิงความคิดเห็นมีมากขึ้นตามไปด้วย

ตารางที่ 4.33 การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าว
เชิงความคิดเห็นของเกษตรกร ด้านการเตรียมดินและวิธีการปลูก และการกำจัดวัชพืช

n=318

ตัวแปรอิสระ	การเตรียมดินและวิธีการปลูก			การกำจัดวัชพืช		
	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าสถิติ	ค่า	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าสถิติ	ค่า
	ถดถอย (b)	ถดถอย (t)	นัยสำคัญ (Sig.)	ถดถอย (b)	ถดถอย (t)	นัยสำคัญ (Sig.)
ปัจจัยทางสังคม						
1. อายุ	0.006	1.103	0.271	0.004	0.635	0.526
2. จำนวนสมาชิก ในครัวเรือน	-0.046	-1.394	0.164	0.018	0.515	0.607
3. ประสบการณ์ ในการทำงาน	0.000	-0.131	0.896	-0.005	-0.999	0.319
4. ประสบการณ์ ในการฝึกอบรม ด้านการเกษตร	0.049	0.935	0.350	-0.031	-0.564	0.573
5. แหล่งและระดับ การได้รับข้อมูล ข่าวสาร	0.206	2.740**	0.007	0.339	4.357**	0.000
ปัจจัยทางเศรษฐกิจ						
1. จำนวนแรงงาน ในครัวเรือน	0.027	0.500	0.617	0.054	0.963	0.336
2. จำนวนแรงงานจ้าง	0.090	2.620**	0.009	-1.327E-5	0.000	1.000
3. จำนวนพื้นที่ ทำการเกษตร	0.008	1.369	0.172	0.008	1.283	0.201
4. จำนวนพื้นที่ทำนา	-0.003	-0.324	0.746	-0.003	-0.285	0.776
5. รายได้จากการทำนา	-4.605E-6	-2.479*	0.014	-4.946E-6	-2.565*	0.011
6. รายจ่ายจากการทำนา	4.673E-6	1.380	0.169	3.821E-6	1.087	0.278
	R ² = 0.105	F = 3.276		R ² = 0.119	F = 3.765	
	SEE = 0.75877	Sig of F = 0.000		SEE = 0.78765	Sig of F = 0.000	

* มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.33 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมดิน และวิธีการปลูก และการกำจัดวัชพืช มีรายละเอียดดังนี้

การเตรียมดินและวิธีการปลูก มีค่า $F=3.276$ ค่า Sig of $F=0.000$ หมายความว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าว ด้านการเตรียมดินและวิธีการปลูกในเชิงความคิดเห็นของเกษตรกร) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจเชิงพหุ (multiple coefficient of determination ; R^2) มีค่าเท่ากับ 0.105 แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้งหมด 11 ตัวแปร สามารถอธิบายความผันแปรการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 10.5 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตามที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 พบว่ามีจำนวนตัวแปรอิสระจำนวน 1 ตัวแปร คือ รายได้จากการทำนา มีความสัมพันธ์เชิงลบกับตัวแปรตาม ส่วนตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามที่ระดับนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ 0.01 พบว่ามีจำนวนตัวแปรอิสระจำนวน 2 ตัวแปร ได้แก่ แหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร และ จำนวนแรงงานจ้าง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรตาม

สรุปได้ว่า ปัจจัยทางสังคม คือ แหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าว ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 หมายถึง มีแหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารมากขึ้นทำให้การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านการเตรียมดินและวิธีการปลูกในเชิงความคิดเห็นมากขึ้นตามไปด้วย สำหรับปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ จำนวนแรงงานจ้าง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าว ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 หมายถึง เมื่อจำนวนแรงงานจ้างมีมากขึ้น ทำให้การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านการเตรียมดินและวิธีการปลูกในเชิงความคิดเห็นมีมากขึ้นตามไปด้วย ส่วนรายได้จากการทำนา มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าว ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายถึง เมื่อรายได้จากการทำนามากขึ้นทำให้การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านการเตรียมดินและวิธีการปลูกในเชิงความคิดเห็นลดลง

การกำจัดวัชพืช มีค่า $F=3.765$ ค่า Sing of $F=0.000$ หมายความว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านการกำจัดวัชพืชในเชิงความคิดเห็นของเกษตรกร) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจเชิงพหุ (multiple coefficient of determination ; R^2) มีค่าเท่ากับ 0.119 แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้งหมด 11 ตัวแปร สามารถอธิบายความผันแปรการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 11.9 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตามที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 พบว่ามีจำนวนตัวแปรอิสระจำนวน 1 ตัวแปร คือ รายได้จากการทำนา มีความสัมพันธ์เชิงลบกับตัวแปรตาม ส่วนตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม ที่ระดับนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ 0.01 พบว่า

มีจำนวนตัวแปรอิสระจำนวน 1 ตัวแปร ได้แก่ แหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรตาม

สรุปได้ว่า ปัจจัยทางสังคม คือ แหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าว ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 หมายถึง แหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารมีมากขึ้นทำให้การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านการกำจัดวัชพืชในเชิงความคิดเห็นเพิ่มขึ้นมากด้วย สำหรับปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้จากการทำนามีความสัมพันธ์เชิงลบกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าว ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายถึง เมื่อรายได้จากการทำนามีมากขึ้น ทำให้การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านการกำจัดวัชพืชในเชิงความคิดเห็นลดลง

ตารางที่ 4.34 การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าว
เชิงความคิดเห็นของเกษตรกร ด้านการใส่ปุ๋ยและปรับปรุงดิน และการจัดการน้ำ
อย่างเหมาะสม

n=318

ตัวแปรอิสระ	การใส่ปุ๋ยและปรับปรุงดิน			การจัดการน้ำอย่างเหมาะสม		
	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าสถิติ	ค่า	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าสถิติ	ค่า
	ถดถอย		นัยสำคัญ	ถดถอย		นัยสำคัญ
	(b)	(t)	(Sig.)	(b)	(t)	(Sig.)
ปัจจัยทางสังคม						
1. อายุ	0.001	0.218	0.828	0.009	1.628	0.105
2. จำนวนสมาชิก ในครัวเรือน	-0.011	-0.314	0.754	0.036	1.182	0.238
3. ประสบการณ์ ในการทำงาน	-0.002	-0.300	0.764	-0.009	-1.956	0.051
4. ประสบการณ์ ในการฝึกอบรม ด้านการเกษตร	-0.008	-0.141	0.888	0.002	0.043	0.965
5. แหล่งและระดับ การได้รับข้อมูล ข่าวสาร	0.250	3.166**	0.002	0.163	2.338*	0.020
ปัจจัยทางเศรษฐกิจ						
1. จำนวนแรงงาน ในครัวเรือน	0.029	0.513	0.608	-0.065	-1.291	0.198
2. จำนวนแรงงานจ้าง	0.001	0.023	0.981	0.053	1.653	0.099
3. จำนวนพื้นที่ ทำการเกษตร	0.019	2.856**	0.005	0.015	2.617**	0.009
4. จำนวนพื้นที่ทำนา	-0.014	-1.320	0.188	-0.006	-0.643	0.521
5. รายได้จากการทำนา	-2.405E-6	-1.233	0.219	-3.213E-6	-1.860	0.064
6. รายจ่ายจากการทำนา	9.767E-7	0.275	0.784	-3.080E-7	-0.098	0.922
	R ² = 0.069	F = 2.056		R ² = 0.109	F = 3.401	
	SEE = 0.79687	Sig of F = 0.023		SEE = 0.70558	Sig of F = 0.000	

* มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.34 ผลการวิเคราะห์หาคออยเชิงพหุของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการใส่ปุ๋ยและปรับปรุงดิน และการจัดการน้ำอย่างเหมาะสม มีรายละเอียดดังนี้

การใส่ปุ๋ยและปรับปรุงดิน มีค่า $F = 2.056$ ค่า Sig of $F = 0.023$ หมายความว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านการใส่ปุ๋ยและปรับปรุงดินในเชิงความคิดเห็นของเกษตรกร) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจเชิงพหุ (multiple coefficient of determination ; R^2) มีค่าเท่ากับ 0.069 แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้งหมด 11 ตัวแปร สามารถอธิบายความผันแปรการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 6.9 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตามที่ระดับนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ 0.01 พบว่ามีจำนวนตัวแปรอิสระจำนวน 2 ตัวแปร คือ แหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร และจำนวนพื้นที่ทำการเกษตร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรตาม

สรุปได้ว่า ปัจจัยทางสังคม คือ แหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าว ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 หมายถึง มีแหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารมากขึ้นทำให้การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านการใส่ปุ๋ยและปรับปรุงดินในเชิงความคิดเห็นมากขึ้นตามไปด้วย สำหรับปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ จำนวนพื้นที่ทำการเกษตรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าว ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 หมายถึง เมื่อจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรมีมากขึ้น ทำให้การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านการใส่ปุ๋ยและปรับปรุงดินในเชิงความคิดเห็นมีมากขึ้นตามไปด้วย

การจัดการน้ำอย่างเหมาะสม มีค่า $F = 3.401$ ค่า Sig of $F = 0.000$ หมายความว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านการจัดการน้ำอย่างเหมาะสมในเชิงความคิดเห็นของเกษตรกร) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจเชิงพหุ (multiple coefficient of determination ; R^2) มีค่าเท่ากับ 0.109 แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้งหมด 11 ตัวแปร สามารถอธิบายความผันแปรการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 10.9 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตามที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 พบว่ามีจำนวนตัวแปรอิสระจำนวน 1 ตัวแปร คือ แหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรตาม ส่วนตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม ที่ระดับนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ 0.01 พบว่ามีจำนวนตัวแปรอิสระจำนวน 1 ตัวแปร ได้แก่ จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรตาม

สรุปได้ว่า ปัจจัยทางสังคม คือ แหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าว ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายถึง แหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารมีมากขึ้นทำให้การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านการจัดการน้ำ

อย่างเหมาะสมในเชิงความคิดเห็นเพิ่มขึ้นมากด้วย สำหรับปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าว ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 หมายถึง เมื่อจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรมีมากขึ้น ทำให้การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านการจัดการน้ำอย่างเหมาะสมในเชิงความคิดเห็นเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

ตารางที่ 4.35 การวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าว
เชิงความคิดเห็นของเกษตรกร ด้านการป้องกันและกำจัดศัตรูข้าว และด้านวิทยาการ
ก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว

n=318

ตัวแปรอิสระ	การป้องกันและกำจัดศัตรูข้าว			วิทยาการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว		
	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าสถิติ	ค่า	ค่าสัมประสิทธิ์	ค่าสถิติ	ค่า
	ถดถอย		นัยสำคัญ	ถดถอย		นัยสำคัญ
	(b)	(t)	(Sig.)	(b)	(t)	(Sig.)
ปัจจัยทางสังคม						
1. อายุ	0.012	2.174*	0.030	0.019	3.196**	0.002
2. จำนวนสมาชิก ในครัวเรือน	-0.035	-1.049	0.295	-0.020	-0.579	0.563
3. ประสบการณ์ ในการทำงาน	-0.016	-3.253**	0.001	-0.020	-4.012**	0.000
4. ประสบการณ์ ในการฝึกอบรม ด้านการเกษตร	-0.097	-1.836	0.067	0.067	1.210	0.227
5. แหล่งและระดับ การได้รับข้อมูล ข่าวสาร	0.337	4.472**	0.000	0.152	1.913	0.057
ปัจจัยทางเศรษฐกิจ						
1. จำนวนแรงงาน ในครัวเรือน	0.108	1.988*	0.048	-0.030	-0.537	0.592
2. จำนวนแรงงานจ้าง	-0.087	-2.515*	0.012	0.111	3.071**	0.002
3. จำนวนพื้นที่ ทำการเกษตร	0.015	2.456*	0.015	0.018	2.758**	0.006
4. จำนวนพื้นที่ทำนา	-0.009	-0.927	0.355	-0.005	-0.477	0.634
5. รายได้จากการทำนา	-2.539E-7	-0.136	0.892	-1.070E-6	-0.546	0.586
6. รายจ่ายจากการทำนา	-2.507E-6	-0.737	0.462	-3.125E-6	-0.874	0.383
	R ² = 0.156	F = 5.124		R ² = 0.140	F = 4.521	
	SEE = 0.76264	Sig of F = 0.000		SEE = 0.80118	Sig of F = 0.000	

* มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.35 ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน และกำจัดศัตรูข้าว และวิทยาการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว มีรายละเอียดดังนี้

การป้องกันและกำจัดศัตรูข้าว มีค่า $F = 5.124$ ค่า Sig. of $F = 0.000$ หมายความว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านการป้องกันและกำจัดศัตรูข้าว ในเชิงความคิดเห็นของเกษตรกร) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจเชิงพหุ (multiple coefficient of determination ; R^2) มีค่าเท่ากับ 0.156 แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้งหมด 11 ตัวแปร สามารถอธิบายความผันแปรการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 15.6 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตามที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 พบว่ามีจำนวนตัวแปรอิสระจำนวน 4 ตัวแปร ได้แก่ อายุ จำนวนแรงงานในครัวเรือน จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรตาม และจำนวนแรงงานจ้าง มีความสัมพันธ์เชิงลบกับตัวแปรตาม ส่วนตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม ที่ระดับนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ 0.01 พบว่ามีจำนวนตัวแปรอิสระจำนวน 2 ตัวแปร ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำนา มีความสัมพันธ์เชิงลบกับตัวแปรตาม ส่วนแหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรตาม

สรุปได้ว่า ปัจจัยทางสังคม คือ อายุ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าว ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ส่วนประสบการณ์ในการทำนา มีความสัมพันธ์เชิงลบกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าว และแหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าว ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 หมายถึง อายุ และแหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารมากขึ้นทำให้การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านการป้องกันและกำจัดศัตรูข้าวในเชิงความคิดเห็นมากขึ้นตามไปด้วย แต่ประสบการณ์ในการทำนามีมากขึ้นทำให้การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านการป้องกันและกำจัดศัตรูข้าว ในเชิงความคิดเห็นลดลง สำหรับปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ จำนวนแรงงานในครัวเรือน และจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าว ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายถึง เมื่อจำนวนแรงงานในครัวเรือน และจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรมากขึ้น ทำให้การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านการป้องกันและกำจัดศัตรูข้าวในเชิงความคิดเห็นมีมากขึ้นตามไปด้วย ส่วนจำนวนแรงงานจ้างมีความสัมพันธ์เชิงลบกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าว ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 หมายถึง เมื่อจำนวนแรงงานจ้างมีมากขึ้น ทำให้การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านการป้องกันและกำจัดศัตรูข้าว ในเชิงความคิดเห็นลดลง

วิทยาการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว มีค่า $F = 4.521$ ค่า Sig of $F = 0.000$ หมายความว่า มีตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านวิทยาการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว ในเชิงความคิดเห็นของเกษตรกร) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของการตัดสินใจเชิงพหุ (multiple coefficient of determination ; R^2) มีค่าเท่ากับ 0.140 แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้งหมด 11 ตัวแปร สามารถอธิบายความผันแปรการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 14.0 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระแต่ละตัวกับตัวแปรตามที่ระดับนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ 0.01 พบว่ามีจำนวนตัวแปรอิสระจำนวน 4 ตัวแปร คือ อายุ จำนวนแรงงานจ้าง จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับตัวแปรตาม ส่วนประสิทธิผลการทำนามีความสัมพันธ์เชิงลบกับตัวแปรตาม

สรุปได้ว่า ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อายุ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าว และประสิทธิผลการทำนามีความสัมพันธ์เชิงลบกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าว ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 หมายถึง อายุมากขึ้นทำให้การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านวิทยาการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยวในเชิงความคิดเห็นเพิ่มขึ้นมากด้วย ส่วนประสิทธิผลการทำนามีมากขึ้นทำให้การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านวิทยาการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยวในเชิงความคิดเห็นลดลง สำหรับปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ จำนวนแรงงานจ้าง และจำนวนพื้นที่ทำการเกษตร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าว ที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 หมายถึง เมื่อจำนวนแรงงานจ้าง และจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรมีมากขึ้น ทำให้การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวด้านวิทยาการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยวในเชิงความคิดเห็นเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

4.2 การทดสอบสมมติฐาน

ตามที่กำหนดสมมติฐานไว้ว่า ปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ประสิทธิภาพในการทำนา ประสิทธิภาพในการฝึกอบรมด้านการเกษตร แหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารการผลิตข้าว และปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ จำนวนแรงงานในครัวเรือน จำนวนแรงงานจ้าง จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร จำนวนพื้นที่ทำนา รายได้จากการทำนา และรายจ่ายจากการทำนา มีอย่างน้อย 1 ปัจจัย ที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวของเกษตรกรในจังหวัดพัทลุง จากการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสถิติถดถอยเชิงพหุ ทำให้ยอมรับได้ว่า มีปัจจัยอย่างน้อย 1 ปัจจัยเกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวของเกษตรกรในจังหวัดพัทลุง ดังสรุปในตารางที่ 4.36 ดังนี้

ตารางที่ 4.36 สรุปปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตข้าวเชิงความคิดเห็นของเกษตรกรในจังหวัดพัทลุง

ปัจจัย	การเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสม	การใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพ	การเตรียมดินและวิธีปลูก	การกำจัดวัชพืช	การใส่ปุ๋ยและปรับปรุงดิน	การจัดการน้ำอย่างเหมาะสม	การป้องกันและกำจัดศัตรูข้าว	วิทยาการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว
1. ปัจจัยทางสังคม								
1.1 อายุ	-	-	-	-	-	-	√	√
1.2 จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	-	-	-	-	-	-	-	-
1.3 ประสบการณ์ในการทำงาน	-	√	-	-	-	-	√	√
1.4 ประสบการณ์ในการฝึกอบรมด้านการเกษตร	-	-	-	-	-	-	-	-
1.5 แหล่งระดับการได้รับข้อมูลข่าวสาร	√	√	√	√	√	√	√	-

ตารางที่ 4.36 (ต่อ)

ปัจจัย	การเลือกพันธุ์ ข้าวที่เหมาะสม	การใช้เมล็ด พันธุ์ข้าว คุณภาพ	การเตรียม ดินและ วิธีปลูก	การกำจัด วัชพืช	การใส่ปุ๋ยและ ปรับปรุงดิน	การจัด การน้ำ อย่างเหมาะสม	การป้องกันและ กำจัด ศัตรูข้าว	วิทยาการก่อน และหลังการเก็บ เกี่ยว
2. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ								
2.1 จำนวนแรงงาน ในครัวเรือน	-	-	-	-	-	-	√	-
2.2 จำนวน แรงงานจ้าง	√	√	√	-	-	-	√	√
2.3 จำนวนพื้นที่ ทำการเกษตร	-	√	-	-	√	√	√	√
2.4 จำนวนพื้นที่ทำนา	-	-	-	-	-	-	-	-
2.5 รายได้จากการ ทำนา	-	-	√	√	-	-	-	-
2.6 รายจ่ายจากการ ทำนา	-	-	-	-	-	-	-	-

ตอนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการผลิตข้าวของเกษตรกร

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยสัมภาษณ์ถึงปัญหาและข้อเสนอแนะในการผลิตข้าวของเกษตรกรในจังหวัดพัทลุง โดยแบ่งประเด็นปัญหา และข้อเสนอแนะออกเป็น 8 ด้าน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูล นำเสนอรายละเอียดตามตารางที่ 4.37 ดังต่อไปนี้

5.1 ปัญหาในการผลิตข้าว

ตารางที่ 4.37 ระดับความรุนแรงของปัญหาในการผลิตข้าวของเกษตรกร

n = 318

ประเด็นปัญหา	ระดับความรุนแรงของปัญหา					เฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	5 จำนวน (ร้อยละ)	4 จำนวน (ร้อยละ)	3 จำนวน (ร้อยละ)	2 จำนวน (ร้อยละ)	1 จำนวน (ร้อยละ)			
1. การเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสม						3.77	มาก	2
						(1.077)		
1.1 เมล็ดพันธุ์มีจำนวน ไม่เพียงพอ	73 (23.0)	118 (37.1)	70 (22.0)	25 (7.9)	32 (10.1)	3.55 (1.1213)	มาก	2
1.2 เมล็ดพันธุ์ของศูนย์ มีราคาแพง	114 (35.8)	107 (33.6)	82 (25.8)	10 (3.1)	5 (1.6)	3.99 (0.941)	มาก	1
2. การใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพ						3.52	มาก	5
						(1.039)		
2.1 การทดสอบและคัดแยก เมล็ดพันธุ์มีความยุ่งยาก	83 (26.1)	85 (26.7)	121 (38.1)	19 (6.0)	10 (3.1)	3.67 (1.027)	มาก	1
2.2 ไม่มีเวลาในการทดสอบ คัดแยกเมล็ดพันธุ์	48 (15.1)	90 (28.3)	130 (40.9)	30 (9.4)	20 (6.3)	3.36 (1.050)	ปานกลาง	2
3. การเตรียมดินและวิธีการปลูก						3.65	มาก	3
						(1.109)		
3.1 ขาดน้ำในช่วงเตรียมดิน	100 (31.8)	98 (30.8)	75 (23.6)	30 (9.4)	14 (4.4)	3.76 (1.129)	มาก	2
3.2 ขาดเครื่องมือในการ เตรียมดิน	52 (16.4)	65 (20.4)	118 (37.1)	48 (15.1)	35 (11.0)	3.16 (1.195)	ปานกลาง	3
3.3 ค่าจ้างในการเตรียมดิน มีราคาสูง	125 (39.3)	114 (35.8)	57 (17.9)	12 (3.8)	10 (3.1)	4.04 (1.004)	มาก	1

ตารางที่ 4.37 (ต่อ)

n = 318

ประเด็นปัญหา	ระดับความรุนแรงของปัญหา					เฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	5	4	3	2	1			
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
4. การกำจัดวัชพืช						3.47 (1.111)	มาก	8
4.1 ขาดแรงงานในการกำจัดวัชพืช	65 (20.4)	83 (26.1)	104 (32.7)	40 (12.6)	26 (8.2)	3.38 (1.179)	ปานกลาง	2
4.2 ขาดความรู้ในการป้องกันและกำจัดวัชพืช	39 (12.3)	64 (20.1)	134 (42.1)	57 (17.9)	24 (7.5)	3.12 (1.078)	ปานกลาง	3
4.3 สารเคมีในการป้องกันกำจัดวัชพืชมีราคาแพง	121 (38.1)	83 (26.1)	82 (25.8)	24 (7.5)	8 (2.5)	3.90 (1.077)	มาก	1
5. การใส่ปุ๋ยและปรับปรุงดิน						3.48 (0.980)	มาก	7
5.1 การปรับปรุงดินโดยใส่ปุ๋ยอินทรีย์มีความยุ่งยาก	36 (11.3)	62 (19.5)	137 (43.1)	63 (19.8)	20 (6.3)	3.10 (1.045)	ปานกลาง	2
5.2 ขาดความรู้ในการใส่ปุ๋ยเคมี	27 (8.5)	70 (22.0)	130 (40.9)	65 (20.4)	26 (8.2)	3.02 (1.046)	ปานกลาง	3
5.3 ปุ๋ยเคมีมีราคาแพง	162 (50.9)	107 (33.6)	41 (12.9)	3 (0.9)	5 (1.6)	4.31 (0.849)	มากที่สุด	1
6. การจัดการน้ำอย่างเหมาะสม						3.91 (1.005)	มาก	1
6.1 น้ำมีไม่เพียงพอ	117 (36.7)	109 (34.3)	74 (23.3)	13 (4.1)	5 (1.6)	3.97 (1.001)	มาก	1
6.2 การบริหารจัดการน้ำไม่ทันตามฤดูกาลเพาะปลูก	104 (32.7)	95 (29.9)	90 (28.3)	25 (7.9)	4 (1.3)	3.85 (1.009)	มาก	2

ตารางที่ 4.37 (ต่อ)

n = 318

ประเด็นปัญหา	ระดับความรุนแรงของปัญหา					เฉลี่ย (S.D.)	ความหมาย	อันดับ
	5 จำนวน (ร้อยละ)	4 จำนวน (ร้อยละ)	3 จำนวน (ร้อยละ)	2 จำนวน (ร้อยละ)	1 จำนวน (ร้อยละ)			
7. การป้องกันกำจัดศัตรูข้าว						3.48	มาก	6
						(1.037)		
7.1 ขาดความรู้ในการป้องกัน กำจัดศัตรูข้าว	50 (15.7)	97 (30.5)	120 (37.7)	41 (12.9)	10 (3.1)	3.43 (1.004)	มาก	2
7.2 สารเคมีมีราคาแพง	136 (42.8)	85 (26.7)	77 (24.2)	10 (3.1)	10 (3.1)	4.03 (1.040)	มาก	1
7.3 ไม่มีเวลาในการสำรวจ แปลงนา	28 (8.8)	62 (19.5)	134 (42.1)	63 (19.8)	31 (9.7)	2.98 (1.067)	ปานกลาง	3
8. วิทยาการก่อนและหลัง การเก็บเกี่ยว						3.56	มาก	4
						(1.200)		
8.1 การเก็บเกี่ยวไม่ทันเวลา	66 (20.8)	111 (34.9)	74 (23.3)	50 (15.7)	17 (5.3)	3.50 (1.142)	มาก	3
8.2 รถเกี่ยวข้าวในพื้นที่มีน้อย	98 (30.8)	117 (36.8)	57 (17.9)	35 (11.0)	11 (3.5)	3.81 (1.098)	มาก	1
8.3 ขาดลานตากข้าว	87 (27.4)	97 (30.5)	61 (19.2)	50 (15.7)	23 (7.2)	3.55 (1.244)	มาก	2
8.4 ขาดผู้ชำนาญในการ เก็บผลผลิต	82 (25.8)	74 (23.3)	79 (24.8)	47 (14.8)	36 (11.3)	3.37 (1.315)	ปานกลาง	4
เฉลี่ยรวม						3.61	มาก	
						(1.070)		

หมายเหตุ	ช่วงคะแนนเฉลี่ย	ระดับความรุนแรงของปัญหา
	4.21 – 5.00	มากที่สุด
	3.41 – 4.20	มาก
	2.61 – 3.40	ปานกลาง
	1.81 – 2.60	น้อย
	1.00 – 1.80	น้อยที่สุด

จากตารางที่ 4.37 พบว่า การผลิตข้าวของเกษตรกรในจังหวัดพัทลุง มีความรุนแรงของปัญหาในระดับมากถึง 8 ประเด็น ในภาพรวม (ค่าเฉลี่ย 3.61) โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ (1) ด้านการจัดการน้ำอย่างเหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 3.91) (2) ด้านการเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสม (ค่าเฉลี่ย 3.77) (3) ด้านการเตรียมดินและวิธีการปลูก (ค่าเฉลี่ย 3.65) (4) ด้านวิทยาการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว (ค่าเฉลี่ย 3.56) (5) ด้านการใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ (ค่าเฉลี่ย 3.52) (6) ด้านการป้องกันกำจัดศัตรูข้าว (ค่าเฉลี่ย 3.48) (7) ด้านการใส่ปุ๋ยและปรับปรุงดิน (ค่าเฉลี่ย 3.48) (8) ด้านการกำจัดวัชพืช (ค่าเฉลี่ย 3.47)

เมื่อพิจารณาระดับความรุนแรงของปัญหาที่เกษตรกรพบในการผลิตข้าวในแต่ละด้าน ผลมีดังนี้

1. การเลือกพันธุ์ข้าวที่เหมาะสม พบว่า เกษตรกรมีปัญหาในระดับมากทุกประเด็น คือ (1) เมล็ดพันธุ์ของศูนย์มีราคาแพง (ค่าเฉลี่ย 3.99) และ (2) เมล็ดพันธุ์มีจำนวนไม่เพียงพอ (ค่าเฉลี่ย 3.55)
2. การใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่มีคุณภาพ พบว่า เกษตรกรมีปัญหาในระดับมาก 1 ประเด็น คือ การทดสอบและคัดแยกเมล็ดพันธุ์มีความยุ่งยาก (ค่าเฉลี่ย 3.67) และเกษตรกรมีปัญหาในระดับปานกลาง 1 ประเด็น คือ ไม่มีเวลาในการทดสอบคัดแยกเมล็ดพันธุ์ (ค่าเฉลี่ย 3.36)
3. การเตรียมดินและวิธีการปลูก พบว่า เกษตรกรมีปัญหาในระดับมาก 2 ประเด็น คือ (1) ค่าจ้างในการเตรียมดินมีราคาสูง (ค่าเฉลี่ย 4.40) (2) ขาดน้ำในช่วงเตรียมดิน (ค่าเฉลี่ย 3.76) และเกษตรกรมีปัญหาในระดับปานกลาง 1 ประเด็น คือ ขาดเครื่องมือในการเตรียมดิน (ค่าเฉลี่ย 3.16)
4. การกำจัดวัชพืช พบว่า เกษตรกรมีปัญหาในระดับมาก 1 ประเด็น คือ สารเคมีในการป้องกันกำจัดวัชพืชมีราคาแพง (ค่าเฉลี่ย 3.90) และเกษตรกรมีปัญหาในระดับปานกลาง 2 ประเด็น คือ (1) ขาดแรงงานในการกำจัดวัชพืช (ค่าเฉลี่ย 3.38) และ (2) ขาดความรู้ในการป้องกันและกำจัดวัชพืช (ค่าเฉลี่ย 3.12)
5. การใส่ปุ๋ยและปรับปรุงดิน พบว่า เกษตรกรมีปัญหาในระดับมากที่สุด 1 ประเด็น คือ ปุ๋ยเคมีมีราคาแพง (ค่าเฉลี่ย 4.31) และเกษตรกรมีปัญหาในระดับปานกลาง 2 ประเด็น คือ (1) การปรับปรุงดินโดยใส่ปุ๋ยอินทรีย์มีความยุ่งยาก (ค่าเฉลี่ย 3.10) และ (2) ขาดความรู้ในการใส่ปุ๋ยเคมี (ค่าเฉลี่ย 3.02)
6. การจัดการน้ำอย่างเหมาะสม พบว่า เกษตรกรมีปัญหาในระดับมากทุกประเด็น คือ (1) น้ำมีไม่เพียงพอ (ค่าเฉลี่ย 3.97) และ (2) การบริหารจัดการน้ำไม่ทันตามฤดูกาลเพาะปลูก (ค่าเฉลี่ย 3.85)

7. การป้องกันกำจัดศัตรูข้าว พบว่า เกษตรกรมีปัญหาในระดับมาก 2 ประเด็น คือ (1) สารเคมีมีราคาแพง (ค่าเฉลี่ย 4.03) (2) ขาดความรู้ในการป้องกันกำจัดศัตรูข้าว (ค่าเฉลี่ย 3.43) และ เกษตรกรมีปัญหาในระดับปานกลาง 1 ประเด็น คือ ไม่มีเวลาในการสำรวจแปลงนา (ค่าเฉลี่ย 2.98)

8. วิทยาการก่อนและหลังการเก็บเกี่ยว พบว่า เกษตรกรมีปัญหาในระดับมาก 3 ประเด็น คือ (1) รถเกี่ยวข้าวในพื้นที่มีน้อย (ค่าเฉลี่ย 3.81) (2) ขาดลานตากข้าว (ค่าเฉลี่ย 3.55) และ (3) การเก็บเกี่ยวไม่ทันเวลา (ค่าเฉลี่ย 3.50) และเกษตรกรมีปัญหาในระดับปานกลาง 1 ประเด็น คือ ขาดผู้จ้างในการเก็บผลผลิต (ค่าเฉลี่ย 3.37)

5.2 ข้อเสนอแนะ

เกษตรกรให้ข้อเสนอแนะในเทคโนโลยีการผลิตข้าว ดังนี้

5.2.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการประชุมวางแผน กำหนดการในการทำนาของเกษตรกรให้พร้อมกัน เพื่อให้สอดคล้องกับแผนการปล่อยน้ำของชลประทาน

5.2.2 รัฐบาลควรจัดหาเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีสนับสนุนเกษตรกร หรือส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้ทำพันธุ์

5.2.3 ให้จัดหาปุ๋ยเคมี สารเคมีจำหน่ายแก่เกษตรกรในราคาที่ถูกลงกว่าท้องตลาด

5.2.4 ควรจัดทำแปลงสาธิตประกอบการให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตข้าว และนำเกษตรกรไปศึกษาดูงานเกี่ยวกับการผลิตข้าว

